

ՌԱՏԵՄԻԻՄԱ

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻ

ՀԱՅԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՃԻԼՏ 3

ԻՍԹԱՆԳՈԼ, ՅՈՒՆԻՍ 27, 1913.

Ն՝ 26

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

«ՔՐԻՍՏՈՍ ՊԻՐ ՄԱՍԱՆՆ ԿԵ ՏԵՐ»

Ամերիկայա կիթմէք իւզրէ վափօրա կիր-
մէքտէ իքէն ճէմաթըմտան պիր մատմուաղէլ
պանա Երկունի զաղէթասընըն պիր նուախէսինի
թագաթմ էտիպ անտէ պալատաքի սիւալըն սէր-
լէվնա իթթիխազ էալիմիլ օլտուղու պիր պէն-
տէ նազար ք տիգգաթըմը ճէլպ իլէ, մէղքիւր
պէնտին իտտիալարընա տաիր էֆքիւրըմը
սիւալ էյլէտի: Վափօրտա անը օղուլուպ սօնրա
քէնտինէ օ խուսուստա մալիւմաթ վէրէճէյիմի
վատ էթթիմ իսէ տէ, մէրգումէյէ տէյէճէյիմի
Բահնիւնա վասըթմասըյա իֆատէ էթսէմ, իւ-
թիմալ պաշգալար տա մէմնուն օլուրլար:

Տօղրուսու մէղքիւր պէնտին մուհարրիթին
Մ. Մ. Մանկասարեան էֆ. օլտուղունը կէօր-
տիւյիւմտէ անա տահա ղիյատէ մէրաղըմ ճէլպ
օլունտու: Զիրա միւմալիէյի շախսէն թա-
նըտըղըմտան վէ անըն վագթըյա Ամերիկանըն
էն մէշուր Աստուածաբանական մէքթէպլէրինի
պիրնտէ իքմալ ք թահսիլ էթմիլ վէ սէնէ-
լէրճէ Փրօթէթման վարըր մագամընտա մին-
պէր իտարէ էթմիլ պիր զաթ օլտուղունը տէր-
խաթըր էթտիյիմտէն, մութլաղա պուրատա
հէնի, ֆէննի վէ մանթըրի պիր պահաա,
ազալի սօն սէնէլէրին թէնգիտ ի ալիսնտէն
իսթիֆատէ էտէրէք իճրա էտիլմիլ տէնէթլի
պիր հիւճիւմէ թէսատիւֆ էտէճէյիմ տէյու տիւ-
շիւնէրէք փէք մէրազ իլէ մէղքիւր պէնտի
օղունաղա պաշատըմ:

Լաքին իգրար էթմէլիյիմ քի պու մէմու-
լըմտա Խանըտըղըմ տէրհալ քէշֆ էյլէտիմ:

Երրմի սիթունտան իպարէթ օլան պու ուղուն
պէնտին իչինտէ ֆէննի վէ մանթըրի պահսը
արայա արայա սօն սահիֆէյէ հէթիշտիմ, լա-
քին արատըղըմը պուլամասըմ:

Իմտի էվլէլա մէղքիւր պէնտին պէլլի նօղ-
թալարընը իճմալէն իֆատէ էտէրէք, անլէրտէ
ֆարզ օլունտան տիւսթուրլարը իսթիսրաճ էթ-
մէք իսթէրիմ, շէօյլէքի գարիուն պու տիւս-
թուրլարտան պէօյլէսի պիր հէթիճէ չըգմազ
իտիլինի կէօրսիւնլէր:

Տին ինսան ճինսինին Չօմուղաղ վագ-
թընտա ղուհուր էթմիլ օլտուղու իչին, շիմտի
տէ անճագ ճիւնէլա թարաֆընտան գապուլ
օլունմագտա տըր: «Ճիւմլէ տին մուալլիմլէրի
մանթըր վէ ազլը ինմալ էտէրէք անճագ Ալ-
լաշէօյլէ պէօյլէմը էտիյօր, տէյու էմլէր թէպ-
լիլ վէ պաղըլարընը ճէննէթ վատլարը վէ ճէնէն-
նէմ թէհատիւլէրիլէ թէլգին էտէրլէր» տէյօր:
Բրիստոսըն թարիլիմի Խօգսա պիր մասալ մը
օլտուղունա տաիր շիմտիյէտէք չօղլուգ պիր
շէյ հաղըմըլ օլմատըղընտան, քէնտիսի պու
խուսուստա շախսի թէհարրիյաթ իճրա էթմիլ
օլարադ՝ պու թէհարրիյաթըն հէթիճէսինի թագ-
աթիմ էտիյօր վէ Մ. Ամերիկա ճիւմուրիլէթի
րէիսլէրինտէն Լինգընըն թարիլի պիր զաթ օ-
լուպ օլմատըղընը թային էթմէք իչին հէ մէս-
լէք իթթիխազ էտիլէճէք իսէ, այնի մէսլէքին
թագըպ էտիլէճէյինէ պիլի թէէմին էտիյօր:

1. Էվլէլա, Յիսուսըն վէլատէթ թարիլինի
վէ մահալը վէլատէթինի էլէ ալարազ տէյօր
քի, թարիլի վէլատէթ հագընտա ինճիլլէր
սիւքիւթ էտիյօրլար վէ պաղը խրիսթիյանլար տա
Դեկ. 25տէ Խանի Կիւնէշ իլահնա թախսիս օլու-

նան կիւնտէ սօղտուղունը զանն էտիյօրլար: Յիսուսն էօլիւմիւ էսնասընտա կիւնէշին գարարտըղընա տաիր էտիլէն ըիւլայէթի վէ սօղունընտա միւնէճճիւմէրէ երլտըզ կէօրիւնտիւլիւնիւ տէ իւլվէ էտէրսէք՝ Յիսուսն թարիխի տէյիլ, անճագ պիր առասպել օլտուղու թէպէյէիւն էտէր: Պունտան իսթիխրաճ էթտիլիմիզ իւզըէ, Մանկասարեան էֆ. Նին մանթըզ տիւսթուրու շու օլույօր:

Թարիխի վերասերի մալիւմ օրնայան վիսօսըրը քարաճընսան վերասերի քախիսնէն Դեկ. 25է քալիզ հսիլէն զարար, քարիխի սեյիլ մասալ սրըր:

2. Գրիստոսն մահալը վէլատէթի տէ մուլլէն տէյիլ տիր, օ Բէթլէհէմաէ՞ մի, Նազարէթաէ՞ մի սօղմուշ տըր պիւմէյօրըզ, քէնտինէ Նազարէթլի տէնիլտիլինտէն Նազարէթաէ սօղմուշ օլմասը կէրէք տիր, լաքին Ինճիլ մուհարրիլէրի անըն Բէթլէհէմաէ սօղտուղընը եազըյօրլար: Վազաա թարիխի օլտն պազը պէօլիւք զաթլարըն տա մահալը վէլատէթի մալիւմ տէյիլ իսէ տէ, օնլարըն թարիխի օլտուղլարընա պաշգա տէլիլէր վար տըր: Յիսուսն քինէ պէօլէ իսպաթլար եօզ տըր: Էօյլէ իսէ Յիսուս թարիխի տէյիլ խըրաֆաթ տըր:

Պունտան իսթիլիթաճ էթտիլիմիզ տիւսթուր շու օլույօր:

Պիր զարըն յագասըր վի մահալը վերասերի առասընսա պիր իխրիլաճ կէօրիլիւրսէ, մէս. քէնտինին Այնթապտա սօղմուշ օլտուղու ըիւլայէթ օլունուր, լաքին օնա «Իսթանպօլու» լազապը վէրիլիւրսէ, պու աշեւիս մահալը վերասերի նաւալիւմ սայըրնալը վի մահալը վերասերի նաւալիւմ օլտն զար փեֆ ինրիսալ ֆի մասալ սրը:

Յիսուս Ալլահ թարաֆընտան փէյղամ վէ իլհամ կէթիլիմիշ տիր տէյու իտտիա օլունույօր, հալ շու քի քէնտիսի հիլ պիր շէյ գալէմէ ալմասը վէ քէնտիսին վազլարընը թահրիլ էտէն շահիրտլէրինին մուհարրէրաթընը թասիհ էթմէյէ վէ անլէրի վէ անլէրին թէրճէմէլէրինի թաղիտէն հըֆզ էթմէյէ թէլէպպիւս էթմէտի: Պունըն նէթիճէսի շու օլտու քի, ինրիսթիլան քիլիսէլէր պու մուհարրէրաթտան տօլայը պիր թազըմ միւշքիւլաթ վէ միւճատէլէյէ տիւլտիլէր: Քրիստոս Ալլահ թարաֆընտան տիւնեայա պիր փէյղամ կէթիլիմիշ պիր զաթ օլտա իտի, պու միւշքիւլաթըն հէփիսինին էօնիւնիւ էվլէլէն ալաճագ իտի: Հազիզաթը

հալ պէօլէ օլմասը իսէ՝ տէմէք քի պու իտտիա եանլը տըր վէ Յիսուս պիր մասալ տըր:

Մանկասարեան էֆ. տիսթուրը.— Էյիւր պիր զար ֆէնսի փէյղալընը զալիւն ալմասը իսէ վիւնը զալիւն ալմասընը քախիսալարը առասընսա իխրիլաճ վիւր իսէ, օ զարըն փէյղալը պարը վի ֆէնսիսի պիր առասպել սիր: Մէս. Սօզրաս քէնտիսի պիր էսէր պրազմասը, վէ անըն շայիրտլէրինտէն Բսէնիֆա վէ էֆլաթօն անըն փէյղամընը վէ ֆէլսէֆէսինի գալէմէ ալտըլար իսէ տէ, հէմ պու իքի մուհարրիլէրին թարիլէրի առասընտա, հէմ հէր պիրիլին մէթլէրի վէ թէրճէմէլէրի առասընտա իսթիլաֆլար վար տըր, էօյլէ իսէ Սօզրաս թարիլի տէյիլ անճագ առասպել տիր:

4. Տիկէր պիր մէսէլէ.— Ինճիլէրտէքի թարիլէր պազը ճիւլէթլէրտէ պիր պիրլէրինէ մուղայիր տիրլէր: Մէս. Յիսուսն նէսէպ ճէտվէլի Մատթէոսա վէ Ղուկասա վէրիլմիշ օլուպ պունլար պիր պիրլինտէն պիր գալ ճիւլէթլէ ֆարզը տըրլար: Քէզալիք Յովնանէս Մկրտիչ պիր եէրտէ Յիսուսա, «Տիւնեանըն կիւնահալընը ըէֆ էտէն Ալլահըն գուլուսը» տէմիշ իքէն, պաշգա պիր Ինճիլտէ Յիսուսն Մէսիհ օլտուղունա տաիր շիւպհէ կէօսթէրիյօր: Էօյլէ իսէ պու ինճիլէրտէ թարիլի վազըլար տէյիլ, անճագ պիր մասալ թարիլ էտիլմիշ տիր:

Իմտի Մանկասարեան էֆ. Նին գաիտէսի շու օլույօր:

Պիր զարըն պիրսէն զիյասէ քիւնիւն ի հալը եազըրընը օլուր վի պու քախիսալար առասընսա ֆարզար պուլունուր իսէ, եախօս պիր զար հազըրնսա անըն օսարարնսան պիրի ֆէնսի եփհարընը քեպսիլ հեքսէ, օ զար քարիլի սեյիլ առասպել սիր:

5. Յիսուս պիր առասպել օլտուղու կիպի շահիրտլէրի տէ թարիլի զաթլար տէյիլ, մասալլար տըրլար: Մատթէոս, Յուդա, Ղուկաս Պետրոս, Մարիամ, Պօղոս, անճագ Ինճիլէրտէ գիքը օլունմուշ լաքին մուսաըր մուհարրիլէրին թահրիլաթընտա ալալ զիքը օլունմամը տըրլար: Պետրոսն Բօմայը զիյարէթի, Պօղոսն Արիափաղոստա իրատը նութգ էթմիշ օլմասը, Աթինանըն գուլուսաթը ըլէսմիլէսինտէ գայա էտիլմէմիշ տիր: Էօյլէ իսէ հէփ պու զաթլար թարիլի օլմայըպ տիւլմէ հիքեպլէր տիր:

Իմտի Մանկասարեան էֆ. Նին տիւսթուրը: Պիր զարըն իսթի մուսալը պուլունան միւ-

վերսկիսիսին քանիսրարարնսա վի գոյոսար ը
րեանիսինսն գիս օլունուոյ օլնագաւ , քարիսի
սէյիլ մասալ սր: Մէս . Պատ . Գարա Գրիգո-
րն իսթանպօլա կէլիպ օրատա փրօթէսթան
քիլիսէսինսն վազ վէրտիյի , անճագ անըն օզ-
լունին կազարդը թէրճէմէ ի հալընտա դայա
օլունմուշ , լաքին նէ էրմէնի վէ նէ թիւրք
դաղէթալարընտա կազըլմամըլ աըր , նէ տէ
իսթանպօլտա հիւքիւմէթ գույուտաթընտա
դայա օլունմուշ աըր : Իմտի Պատ . Գարա Գը-
րիգոր պիր մասալ աըր :

6. Յիսուսն վէ չակիրալէրինին տախի ա-
ռասպիլ օլտուզլարընա պէօյիւք պիր տէլիլ չու-
աըր քի , Յիսուսն 12 չակիրալէրի վար իտի :
Սօնրա 70 չակիրալէր տահա սէչտի , Յիսուս
40 կիւն օրուճ թութտու . Հաւքարճում գը-
յամտան 40 կիւն սօնրա օլտու : Հալ չու քի
պու րազամլար մուզատտէս վէ մանատար
ատտ օլունան րազամլար սայըլըր իտի : Կէօք-
տէ 12 պուրճ վար , միլլէթլէրին սայըսը 70
զանն օլունուր , Եէհուտիլէր 40 սէնէ չէօլտէ
տօլաչտըլար : Իմտի պու սայըլար կէօսթէրի
քի Յիսուսն նէ 12 նէ 70 չակիրտի վար ի-
տի : 0 գըրգ կիւն օրուճ թութմամըլ վէ գը-
յամտան 40 կիւն սօնրա սէմայա ուրուճ էթ-
մէմիլ տիր : Պունլար հէփ մասալլար աըր :

Իմտի Մանկասարեան էֆ հին գաիտէսի :

Պիր գարըն քերճիւն ի հալընսա մուզասսկու
ասս օլունան 3 , 7 , 12 , 40 , 70 վի հնապի տա-
լըսար գիս օլունուրա , փիք ինքիւնալ քի օ գար
քարիսի սէյիլ աննագ խրաւքար սր: Մէս . պիր
ատէմին 3 օլու 3 գըզը վար , 12 չօճուզու
օլմուշ աըր , 40 չակիրտի կա 70 ամէլէսի վար ,
տէնիլիւրտէ , փէք ինթիմալ քի օ գաթ պիր մա-
սալ աըր :

7. Յիսուսն թարիխի օլմայըպ պիր մա-
սալ օլտուզլունա տիկէր պիր տէլիլ , Եէհուտի-
լէրին միւվէրրիսի Յովսէփօսըն (Թ . Ի . 37—
95) քիթապընտա Յիսուսն գիքր օլունմուշ
օլմամասը աըր : Վադաա պիր գիքր վար իտէ
տէ , անըն իրիսթիյանլար վասըթասըլա օրայա
զամմ էտիլմիլ օլմասը ինթիմալ աըր : Խուսու-
սուսա Յիսուսն պաքիւրէտէն տօղմասը վէ
անըն էօմրիւնտէ վիքր օլունան միւնիզէլէր
վէ էթտիյի պազը դարիպ խտտիլար ազլա
մուվաթըզ օլմասըլընտան անըն պիր մասալ
օլտուզը խտտիա էտիլիլ :

Իմտի Մանկասարեանըն էն սօն միյարը վէ
տիւթուրը չու աըր : Միւնիզէն նէ մագուլ , նէ

միւնիսն սիր , պիւսեկնայէյն քիսինն միւնիզէ
արգ օլունան հեր գար տուսպիլ սիր :

Իշթէ Մանկասարեան էֆ . հին ճիւղէ իը-
րիսթիյան րուհպանընա վէ իրիսթիյան ալէ-
մինէ մէյտան օղունագ իւզըն Խնկիլիզէտէ
նէչը էյլէտիյի վէ Խնկիլիզէտէն էրմէնիճէյէ
թէրճէմէ էտիլիպ՝ Երկունթ թարաֆընտան է-
հալիմիզէ թագտիմ վէ թաւսիյէ օլունան մա-
հուտ պէնտ վէ անտէ ֆարգ օլունան մէպտէ
վէ էսասլար :

Պաշգա պիր պէնտտէ պու էսասլարը պիր
ազ զիյատէ տիգգաթլէ միւթալէա էտէլիմ :

Յ . Գ . Գ .

Ի Ք Ի Մ Ո Ւ Խ Ա Լ Ի Ֆ Լ Է Ի

Կէչէն հաֆթանըն Բահնիւնսարնտա իսլա-
միյէթին մէտէնիյէթ ի հազըրէյէ օլան ալագա-
սը հազըրնտա իքի մէգալէ օղունուզ : Պիրի՝
Խաիպ ի Այնթապի էֆ . հազըրէթլէրի , տիկէրի՝
Ճէլալ Նուրի պէյ թարաֆընտան կազըլմըլ ի-
տի : Հէր իքիսի տէ չախսէն վէ էսէրլէրին-
տէն թանըտըղըմըզ դայէթ մուզթէտիր վէ
միւնիզէրէմ գէվաթ տըրլար : Հէր իքիսի տա-
խի վաթանլարընը , միլլէթի վէ տիւնլէրին
ճիտտէն սէվէն վէ ահվալը հազըրէյէ ազլը
էրէն գէվաթ օլտուզլունտա չիւպէմիզ Էօզ
աըր : Յադաթ պու իքի մէգալէ պիզի անլա-
չըլմազ պիր մուամմա հուզուրունտա պուլուն-
տուրույօր : Պիրի՝ Խալաիյէք՝ մեհեհիյէք ի հա-
զըրէյէ մուվաթըզ , պիլիի սէ ալնի մեհեհիյէք
սիր , տէյու իտտաա էյլէր իքէն , օլ պիրի՝ գա-
վանիյն ի Խալաիյէնիս հալը հազըրսա տասսէք ի
միլլէք իչիւն քաֆի օլնասըլընը վի գեհան վէ
մեհեհան մուվաթըզ օլուն պիր Էֆենի գանուրն ,
փըզի ը մեհիս լազըմ իտիյինի սէօյլէյօր : Է-
տիպ ի Այնթապի , «Իսլամլար Իսլամիյէթի
թէմէսսիւք էթտիքլէրի գէման միւթէրագգի
վէ միւթէալի իտիլէր , օ ախլազը , օ ուսուլու
պրադտըզճա թէնէզզիւլ վէ թէտէնիյէ տիւչ-
տիւլէր , ուզըտաըլար ,» տէյօր : Ճէլալ Նուրի
իտէ , «Գաւանիյն ի չէրիյէյի գըյամէթէ գատար
կիտէճէք , ահվալը պէչէրի թանգիմ էտէճէք
զանն էտէրիզ . . . Իշթէ պու զիւնիւլ , պու
խաթա ի իճթիհասի , Միւնիւմանլարը պաթը-
րէյօր ,» տէյու պահս էտիյօր :

Պու պապտէ պիր ֆիքր պէյան էթմէք՝
հատարմըզըն վէ իգթիտարմըզըն ֆէվ-
գինտէ տիր : Իսլամիյէթի թէնգիտ էթմէք

իչին մէմէքէթիմիդին ահալը միւսախտ ու-
մատըղը կիպի, պիզ տախի քեաֆի մալիւմա-
թա մալիք ումատըղըմըղտան խաթա էթմիշ
օլուրուզ: Ճազաթ, իսլամըն թէրագգը վէ
թէալիսի քէնտիլէրճէ նէ գատար մուհիմմ վէ
արգուլու իսէ, պիզ, պու վաթան էհալիսինճէ
տախի օլ տէրէճէ մուհիմմ վէ արգուլու օլ-
տուղունտան, պու պապտէ ֆարգսըզ տուրամա-
յօրըզ: Պիր ճիհէթտէ հէր իւլիւմիւզ տախի
միւթթէֆիդի, հանի իսլամ գազմլարըն թէ-
րագգը տէյիլ թէտէննի էթտիլինի՝ հէր իւլիւ-
լիւմիւզ տէ գապուլ էտիյօրըզ: Պունու ին-
քեար էթմէք չէմսի ինքեար էթմէք տիր:
Վազըա մէյտանտա աըր: Մարօզ, ձէզալի, թու-
նուս, Մըսըր, թիւրքիա, Աֆղանիսթան, թիւր-
քիսթան, Պէլուճիսթան վէ Իրան թարի-
խի վէ տիրի շահալէր տիրէր: Ճիւմէսի գէ-
վալ պուլմուշ վէ պուլմագտա աըր, քեաֆ-
ֆէսի տախի ասըր հազըր մէտէնիյէթինի
թաթպըզ էտէմլմիշ տիրէր, պու սէպէպտէն
Ղարպըն գուվէթի մէտէնիյէթ ազընթըսը
ալթընտա էզիլմիշ վէ էզիլմէքտէ տիրէր:
Ֆարգ պունուս հապապընտա աըր: Էտիպի
Այնթապինին պահս էթտիյի կիպի էկէր գու-
սուր թաթպիդտէ իսէ, պիլս չիւպհէ չու նէ-
թիճէյէ էէլլըրիզ քի՝ ազվամը իսլամիյէտէն
հիշ պիրի քէնտի տինլէրինի պիլմէմիշ, էօյ-
րէնմէմիշ հա թաթպըզ էթմէմիշ տիրէր:
Պու իսէ էօյլէ տէհշէթլի պիր իթհամ աըր քի,
300 միլիօնտան իպարէթ պիր գազմը պէօյլէ
պիր իթհամ հէտէֆ էթմէյէ տիլիմիզ թուլթ-
մազ: Եօզ էկէր ձէլալ Նուրի պէյին տէտիյի
կիպի, Հազրէթ ի փէյղամպէրին մագսէտի հէր
ասը ու գէմանա մուվաֆըզ պիր չէրիաթ վազ
էյլէմէք օլտուգճա, ֆէնսի գէմանլարընտա
ֆեաֆի վէ ֆեաֆի օլան ահքեամ եինէ օլ
փէյղամպէրին էմրի իլէ՝ պու գէմանա կէօրէ
թէզալլիւր էտէճէք իքէն էտիլմէտիյինտէն,
Իսլամ պէտպախիթ օլույօր, մահվ օլույօր իսէ՝
պու պապտէ իսլամլարը նէ գատար թագպիհ
վէ թալիպ էթմէք՝ հաթթա հազալարընտան
թուլթուպ տալմաճը օլսագ ազ աըր: «Իլք էա-
զիմի իսլամ (պէօյիւքլէր) պու հագիգաթը
անլայըպ տա եէնի եէնի իճթիհատլարտա պու-
լունուլլար իտի, չիմտի 10 ասը էվվէլ էիմմէ
ի էրպանըն (տէօրթ իմամլարըն) իսթիլարաճ
էթտիյի... ահքեամ պու կիւն պիզէ լազըմ
օլան ֆըզը իսլամ տէյիլ տիր» տէյօր ձէլալ
Նուրի Պու իտտիա տիկէրլէրի իլէ նիճէ թէ-

վաֆֆուզ էյլէր՝ պիզիմ անլամատըղըմըզ մէ-
սէլէ տիր, լաքին շունու պիլիլիզ քի հէր պիր
Իսլամ իչին վէ տօլայըսըլա հէր պիր Օս-
մանը իչին հայաթի պիր մէսէլէ տիր:

Էտիպի Այնթապի հագրէթլէրի՝ ճէվապը-
նըն սօն գըսմընտա, «Նիսանըն էրքէք իլէ
սէրպէսթ իսթիլաթը վէ հալընըզ խանէյէ
գապուլ էթմէսի», իպարէլէրինի «Մուխիլի
նաւուս օլսագ մուսալէհէս պուլմուլագ» ի-
պարէսի իլէ գարըշտըրըյօր, վէ պիր ազ ա-
չաղըտա, քեաֆ վի ըֆֆէր սաիրհալնէս իխրի-
լաթ ճէյիլ, հօլլու պիր իսթիլա հ գուլլանըյօր:
Թամմ ֆիքրինի անլայամատըզ Պիզ, գաթըն-
լարըն տա էրքէքլէր կիպի ինսան խալզ օ-
լունուլլունու, անդէրին տախի պէնի ի պէ-
չէրին հէր գըսմը իլէ իսթիլաթ հագգը օլ-
տուղունու վէ էրքէքլէրէ նէ գատար էմիյէթ
օլունուր իսէ գատընլարա տա օլ գատար էմ-
նիյէթ օլունուր իտիլինի, էրքէքտէ օլտուղու
կիպի գատընտա տախի էտէպ վէ իֆֆէթ օլ-
տուղունու իտտիա էտիյօրըզ: Ֆազլա օլսագ՝
գատընլարըն սէրպէսթճէ էրքէքլէր կիպի հէր
պիր ֆուրսաթ վէ նիմաթը թէրագգըտան
իսթիֆաաէ էտէրէք՝ թէալի վէ թէրէֆիւ
էթմէսի՝ միլլէթին էլլաաընըն թալիմ վէ թէ-
րագգըսը իչին լապիւս վէ էլզէմ տիր գանն
էտիյօրըզ: Հաթթա անլէրին էրքէք իլէ իս-
թիլաթը վէ ինսանլարըն մէճիլալէրինտէ վէ
արալարընտա պուլլունմասը, օլ մէճիլալէրի,
օլ ճէմիյէթլէրի, էլ հասըլ օլ միլլէթլէրի տահա
նագիք, տահա էտիպ վէ աֆիֆ էյլէր տէյօրըզ:
Գատըն հուզուրունտա էրքէքլէր քէնտիլէրինէ
վէ լիսանլարընա տիգգաթ էտէրլէր, չէքէ
տիւզէն վէրիլէր, տէյու գանն իզ: Սէրպէսթ
իսթիլաթըն, մուխիլի նաւուս մուսալէհաթը
իսթաճ էթմէսիքտէն մատա՝ պատի իլմ ու
էտէպ օլտուղունու կէօրիւյօրըզ, մուխիլի
նամուս մուսալէլաթտան պիզիմ կիպի հէր քէս
նէֆրէթ էյլէր: Թիւրքիալընըն մուխիլի էտէպ
տէյու կէօրմէտիյի նիչէ ֆիլլէրի վէ սէօզլէրի
ղարպըլար տէհշէթլէ թագպիհ էյլէր: Մէտէ-
նիյէթին պիլլէրճէ ֆէվալիտ վէ մուհամէնա-
թընա կէօզ պափայըպ տա՝ սատէճէ սու ի իս-
թիմալաթը ճիհէթլինի կէօրիւպ պիր ստէթի
հիւքմ էթմէք ճաիզ օլուր մը: Եէտի միլիօն
սէքէնէսի պուլունան Լօնտրա կիպի պիր եէր-
տէ, պիր գաչ էիւզ պին նամուսուլ մագու-
լէսի վար իսէ՝ ումուս միլլէթի հա ումուս
նիսվանը հիւքմ էտէլիմ մի: Հանլը էյի չէյ

վար տըր քի պերապերինճէ պաղը նու ի իս-
թիմալաթ հա մազարրաթ թէ վիտ էյլէմէսին,
թաթը տիշէրի չիւրիւտիւր տէյու, խօճա է-
ֆէնտի, անտէն վաճ մը կէչէլիմ: Տինէր սու ի
իսթիմալ օլույօր տէյու անը ինքեար էտէլիմ
մի, վափօրն թէչիւքէսի, շմէնտիֆէրին դա-
ղասը, մուհարէպէնին սու ի հալլէրի, օգու-
մանըն պաղը կէօզլէրի խարապ էթմէսի վար:
Հէր պիր թէրազը վէ պերէքէթին պիր սու ի
հալի օլապիլիւր, քիմ անտէն երւզ չէվիւրիւր:
Տիւչիւնիւնիւր պիր տէֆա օլ մէտէնի դալմ-
լար տա պիլիւր ուսուլ վէ դալաիտիմիլին
մազարրաթ վէ ըզզալէթլէրինի սալըպ տա,
հալընըզ օնլար իլէ պիլի հիւքմ էյլէսէլէր,
մուհիգգ օլուր մը:

Փաւլօս ըհսուլը իչնատ էտիյօրսընըզ: Փաւ-
լօս պիլիւր վաղը ը շէրիաթըմըզ տէյիլ տիր:
Օնտան գօրգմայըզ: Փաւլօս տիւնիւնըն տէվը
էթտիլինի պիլէ պիլմէզ իտի, տէր, իչին ի-
չինտէն չըգարըզ վէ չայէտ Փաւլօս քէնտի
դէմանընտաքի գարըլարա՝ օ ղէմանըն ուսուլը
իւզրէ սէսինիլի քէսին, պաշընըզը երւզիւ-
նիւզիւ գափայըն, եախօտ թալիւր օլմայըն, ֆի-
լան տէմիշ օլսա իտի, չիմտիքի իսթիմիլան
դատընլարը տինլէմէյի վէրիլէր վէ պու ղէ-
մանտա նէ հափմազ մուհիպ ի թագւա, էտէպ,
չէրէֆ վէ թէրազգի իսէ, պու կիւն դատընըն
ֆարըզ նէ իսէ, օնու եափարլար իտի, վէ է-
մինիմ քի Փաւլօս տա անը թապիլիպ վէ թասաըզ
էտէր իտի: իսթիմիլանըզըն ահքեամը ֆի-
լանըն եա ֆիլանըն գօյտուղու գանուլար
եա շէրիաթ տէյիլ, Մէսիհին էօմրիւ վէ թէլ-
գին էյլէտիլի մէպտէլէր տիր: «Ջաւանըն քաղ-
հիրի իլէ անիւսալըն քաղհիրի ինիւս օյուսնազ,
իտիլինի իսթիմիլանըզ չօգտան անլամըզ վէ
թաթպիլի էյլէմիշ տիր, վէսսէլամ:

Ա. Ս. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

ԱՀՎԱԼ Ը ՀԱԶԱՐԻՔ

Տօգ. Լէփսիյուս վէ երուհնի մեհեդիսի.— Ա-
խրէն Լօնտընտա իճթիմա էթմիշ օլան էրմէ-
նիփէրվէրլէր գօնֆէրանսընտա Ալման մուրաթ-
խասը օլան Տօգ. Լէփսիյուս, Ազասալաւս մու-
խապիլինի պէյանաթ ը աթիլէտէ պուլունմուշ
տըր: Մէսէրրէթլէ պէյան էտէրիմ քի էրմէնի
մէսէլէսի հազգընտա էվրօփատա կէօրիւլէն
պու տէրէճէ հիւսն ի թէվէճճիւն վէ իւմիւտ-

վար պիր ֆաալլէթ՝ չիմտիլէ գատար միւշա-
հէտէ օլունմամը իտի: Կէրէք մէհաֆիլ ի սիյա-
սիլէ վէ կէրէք էֆքեար ը ումուլիլէ՝ մէսէլէնին
էրմէնիլէր լէյիլնտէ հալլ օլունմասընա թարաֆ-
տար օլուպ, պու շէնիտ միլլէթին միւշալազա-
սընըն արթըզ խիթամ պուլմասը իչիւն սիւրաթ ը
միւմքինէ իլէ իսլահաթըն էրմէնիաթանտա
թաթպըզ օլունմասընը արդու էտիյօրլար: Էր-
մէնի մէսէլէսինին հալլ օլունմասը իչիւն ին-
կիլթէրանըն թութաճաղը մէվզիլին փէք
պէօլիւք էհէմիլէթի վար տըր: Ինթիմալէն
Սըր էտվըրտ Կրէյ՝ Լօրտ Պիգօնաֆիլաին սիյա-
սէթինի, եանի, Րուսիայը չիմտիքի հուտուտ-
լարընտա սազլամազ սիյասէթինի թագիպ է-
տէճէք տիր: Վէ չայէտ Րուսիայա պիր թա-
վիլաթ վէրիլմէք իյճապ էտէրսէ, անճազ
Պահր ը Սիյահըն ճէնուպի շարգ սահիլլէրին-
տէն վէրիլէպիլիւր: Ալմանիւնըն թութաճաղը
մէվզիլէ կէլինտիքտէ, աչըգճա սէօյլէյէճէյիմ
քի, էրմէնիլէրէ աօղրու թագիպ էթտիլիմիլ
սիյասէթ՝ էսասէն թէպէտտիւլ էթմիշ տիր,
գիրա շըմէնտըֆէրլէր ինչասը իչիւն Ալման միւ-
թէչպպիլալէրի Ասիա ի Սուղրանըն իչլէրինէ
աօղրու տալտըգճա, էրմէնիլէրին մուսվէնէթի
օլմազսա մուվաֆֆազ օլմալաճաղլարընա
տաիր գանաաթլարը գուվվէթլէյիլօր: Պի-
նաէնալէյն Ալմանլար շու գանաաթը հասըլ
էթմիլլէր քի, պու միւսթաիտ լաքին թէրք օ-
լունմուշ էհալիլի մուհաֆազա վէ թէչվիլ էթ-
մէլի վէ պու գանաաթ Ալման տէվաիլ ի թիւճ-
ճարիլէ վէ սարաֆիլէսինտէ կիթտիքճէ թէ-
վէսսիւ էտիյօր: Ալմանիւ էրմէնիլէրէ իւշ վա-
սըթա իլէ մուսվէնէթ էտէճէք տիր: Էվիլքա
թիւրքիւնըն առքերի թանգըմաթ իլի Ալ-
ման գապիլթլէրինէ թէվտի օլունմաճաղընտան
վէ պու գապիլթլէր հալընըզ իսթանպօլտա
պուլունմայըպ Ասիա ի Օսմանինին հէր թարա-
ֆընտա պուլունմաճաղլարընտան, պունլարըն
պուլունտուղլարը մահալլէրտէ ասայիշ գօլայ
գօլայ իսլալ օլունմաճաղ: Սանիկն, Շըմէնտը-
ֆէր խաթթլարը ինչա էտիպ հէմ թէրազգընաթ
ը իգթիսատիլէ վէ հէմ էհալինին էմնիլէթ վէ
սասայիլի իչիւն խըզմէթ էտէճէք: Սալիսն, Ա-
սիա ի Օսմանինին էմր ի մէարիֆինտէ էսասըլ
պիր ինգիլապ եափմազա գարար վէրմիլիզ վէ
թապիլի պունտան իւք իսթիֆատէ էտէն էրմէ-
նիլէր օլաճազ տըր: Ջաթէն հարպտան էվվէլ
իսթանպօլտա պիր Ալման տար էլ ֆիլուհըն թէ-
էսիս էթմէյէ գարար վէրմիշ իտիք վէ չիմտի

• գարարը իճրա էտէճէյիզ: Պիզ չիմտիլիք պիւթիւն տիգգաթըմըզը էրմէնիլէր իւզէրինէ մէրքէզլէնտիլէճէյիզ վէ պոռնուն իչիւն պիր էրմէնի տար էլ մուալլիմինի թէէսիս էտիպ օրատան նէչէթ էտէն մուալլիմիլէր վասըթասըլէ մէքեաթիպ ի իպթիտաիլէյի իսլահ էտէճէյիզ: Պինաէնալէյի մատէմ քի թիւրքիանըն պագասը էրմէնի մէսէլէսինին շու վէ եա պու սուրէթլէ հալլ օլունմասըլա ալագատար տըր, էրմէնիլէր վէ էրմէնի մէսէլէսի հագգընտա Ալման միլլէթինէ վասի մալլումաթ վէրիպ էֆքեարը ումուլիլէյի պու ճիհէթէ սէվզ էթմէյէ չալըչաճաղըզ: Պու մագսէտլէ պիր Ալման—էրմէնի իթթիհատը թէչքիլ էթմիլ իզ վէ անը թէվսի էտէճէյիզ: Ինթիմալէն Ալմանճա վէ էրմէնիճէ լիսանտա նէչր օլունճաճ պիր այլըզ զագէթամըզ պուլունմասընը արզու էտիյօրուզ: Թարիխին միլլիէսինէ պագընըզ քի, պու կիւն թիւրքիանըն պախը՝ վագըրըյա րայա վի իսթիլաճը աս օլունալ էրմէնիլէրինէ էյիլէսէ պուլունալ: Պաս ը Ալի հալը քիւրէսսիսսէ քի: Էրմէնիլէրինէ եա թիւրքիանըն խիյասիւսը վի եա սնըն եուլարսանաղը պիր ոչուրում օլունալ չըր:

Մաճար էրմէնիլէրի. — Մաճարահայ տէյէրէք Մաճարիսթան էնալիսինտէն օլուպ Բաթօլիք մէզնէպինէ սալիք, այնի վագըթտա էճտատընըն էրմէնի օլուղընը իֆթիլարլա սէյլէյէն պիր թագըմ Մաճարալ անլայաճաղըզ, Վիւճուս վէ սիմալարը, սալարը կէօզլէրի քէնտիլէրին էրմէնի օլուղընը այլզ պիր սուրէթաէ կէօսթէրիյօր, պունըն էսպապը իսէ 400 սէնէլէրտէն պէրու հալընըզ պիր պիրլէրի իլէ իզտիվաճ էտիպ տիկէրլէրիլէ գարըչմամալարը օլմուշ տըր: Գաթօլիք մէզնէպինէ սալիք օլուղընընը զիքը էյլէտիք, լաքին պունլարըն քահանալարը ասլա թէէհիլ էթմէզ, Լաթիլէր կիպի կիլինիպ սագգալ վէ պըլըզլարընը թըրաճ էտէրլէր, քիլիսալարը այնի Լաթիլէ քիլիսասը կիպի տիր, անճագ խորանըն իւզէրինտէ պիր դաչ էրմէնիճէ հաղըլը տուալար վէ պիր դաչ տա աղօթաղիւր վար տըր: Բիլիսատա ումուլէն ային ու ատէթ գրաքառ լիսանընտա իճրա էտիլիւր, քարոզ իսէ Մաճար վէ նատիլէն էրմէնիճէ լիսանտա սէյլէնիւր: Մաճարահայլար արասընտա էրմէնիճէ պիլէնլէր քահանայ, արալալ վէ իլթիլարլար տըր, միւթէալլէմ տէ-

յու թանըլան ատէմլէրտէն պագըլարընըն թէքէլլիւմ էթտիլի էրմէնիճէ, էրմէնիսթան էնալիսին սէյլէտիլի գաւառաքարքառա փէք միւլապիս տիր: Մէշղուլիլէթլէրինէ կէլինտիքտէ ումուլէն սէնաաթ վէ թիճարէթլէ իլթիլալ էտէրլէր, լաքին պէօյիւք պիր գըսմ մէմուրիլէթաէ իսթիլատամ օլունմագտա տըր, չէօլլէ քի փարլամէնթօտա 11 վէ մէճլիս ի ալանտա 3 էրմէնի վար տըր: Մէճլիս ի վիւքէլա րէյիսի քէզա պիր էրմէնի տիր, պունլարսան մատա էրմէնի ալօգաթլար, հաքիմլէր վէ սալիւ մէմուրիլէթաէ պուլունանլար ազ տէյիլ տիր: Մաճարիսթանտա պուլունան էրմէնիլէրին ատէտի 10,000 գատար տըր, պէլլիճէ չօգ պուլունտուղլարը մահալ աթիտէքիլէր տիր: 1. Մամօշլուվար, պու չէհրին պիւթիւն սէքէնէսի 5,400 օլտուղը հալտա 1,600-1,800 գատարը էրմէնի տիր: Պիր մէտրափօլիտ վէ իւչ քիլիսասը օլուպ գըզլար վէ չօճուղար իչիւն տալի պիրէր էյթամիսանէսի վար տըր: Պու չէհրին մէպուսը տալիս պիր էրմէնի օլմուշ վէ չիմտի տէ պիր էրմէնի տիր: 2. Եղիսաթէտուպօլիս չէհրի տիր քի, պուրատա 500 գատար էրմէնի օլուպ քէնտիլէրէ մախսուս պիր քիլիսա, պիր տէ էյթամիսանէլէրի վար տըր: 3. Սէրվիլ, պիր քիլիսա վէ պիր դաչ հիւզ տէ էրմէնիսի վար տըր: Էն չօգ էրմէնի պուլունան չէհր Պուտաթէտ իսէ տէ սալըսը թամմ մալիւմ տէյիլ տիր: Մաճարիսթանտա էրմէնիլէ էն զիյատէ հիւսն ի թէվլէճիւս թաչլան փրօֆ. Տօգ. Անթօլ շէրման տըր, միւմաիլէյի Պուտաթէթ տարիլֆինուճընտա էրմէնիճէ թէտուրիսաթ մուալլիմի տիր: Մաճարահայլար արասընտա զուհուրա կէլէն էն պէօյիւք հարաքէթ էրմէնի մէրիսէ մէսէլէսի տիր, պունա հէման մուվաֆֆազ օլմուշ կիպի տիրլէր, պու մէսէլէ հալլ էտիլիւսէ էրմէնիլէր շայ-Կաթիլիք հալընտա թանըլաճագ տըր: Եագընտա պու խուսուսը վէ էրմէնիլէք թասալվուրընը թամիզ էթմէք մագսատըլա Արմենիա նամընտա պիր զագէթա նէչր էտիլէճէք տիր, պու զագէթանըն սէր մուհարրիլի պիր ազ էվլէլ զիքը էթտիլիլիզ փրօֆ. շէրման օլաճագ տըր:

Նեճս անլալը. — Նէճտ, Էանի մէրքէզի Արապիսթան, Վիհապիլէրին վաթանը օլուպ, քիտաթիլէն հիւքիւմէթի սէնիլէյէ այիտ տէյիլ իսէ տէ, չէյլէրինին էքսէրիսի Օսմանըլը րիւճ-

հանդիմանի գապուկ էթմիշ տիրելէր: Մէտինէ վէ Պասրա մապէյնիստէ պուլունան մահալը մէզքիւր, հարպ նօզթաը նազարընտան պէօ-
յիւք պիր էնէմիյէթի հաիզ պուլունտուղըն-
տան, պու կիւնէրտէ հիւքիւմէթին տահա զի-
յատէ նազարը տըզգաթընը ճէլպ էթմէքտէ
տիր: Օտմանիյէր Լօյս՝ սօն վազըթլարտա Նէճու-
տէ սէրգէտէ ի զուհուր օլան վէզաի հազգընտա
պէր վէճհ ի աթի իթաը մալիւմաթ էտիյոր:—
«Էլ Րիատըն Շէյիի Ապտիւ Ազիդ, Իպն ի
Ապտիւրրահման, Իպն ի Սաուտ, Նէճատէ
մէրքէզ ի հիւքիւմէթ օլան էլ Հօֆօնը պիր
թազըմ միւսալլահ քիւմէլէրլէ զապթ էյլէտիլէր:
Էլ Ահսատա իսէ Օսմանլը ասաքիրինի թէսլիմ
ալարազ պիր ան էվվէլ օրատան ուզազլաշմա-
լարընը էմր էյլէտի: Պաշա պիր թազըմ րի-
վայէթլէրէ նազարէն մէզքիւր շէյի Օսմանլը
օրտուսընըն սիլահ, թօփ վէ ճէպիսանէլէրինի
սէ զապթ էթմիշ տիր: Նէճաւ անվալը 35 սէ-
նէտէն պէրու ոսնքի հիւքիւմէթի մէշղուկ էթ-
մէքտէ տիր, իլք աէֆա օլարազ Միտհաթ փա-
շա մէզքիւր մահալը զապթ էտէրէք Օսմանլը
հիւքիւմէթինն նուֆուղընը թանըթմը: տըր:
Տօգուզ սէնէ էվվէլ Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի
ճէպէլ Շամմարըն շէյիի վէ հիւքիւմէթէ էմին
օլան Իպն ի Րէշիտ շէյիէ պիր թէքլիֆտէ
պուլունմը իտի: Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի
Քուվէյթտէն թա Մէնթէֆէքէ գատար Նէճատէն
կէյմէք իւզրէ հափտըրմազ թասմիմ էյլէտիյի
շըմէնտըֆէր խաթթը իչիւն 2,000,000 բուպիլ
թադտիմ էտէր, չու շարթ իլէ քի մէզքիւր
մէպլաղըն պիր միլիօնը իչէ պաշաւընտըղը վազթ
վէ պիր միլիօնը տա սօնրա թէտիյէ էտիլէճէք
տիր: Պունտան մատա խաթթըն 25%օը շէյիէ
թէրք էտիլիպ 2,000 սիլահ, 50 թօփ վէ մու-
հիւմաթ վէրէճէք վէ շէյիի տախի Նէճտին
հաքիմ ի մութլազը տէյու թանըյաճազ տըր:
Իպն ի Րէշիտ հիւքիւմէթէ էմին պիր շէյի օլ-
տուղընտան Ինկիլթէրրանըն չու մէպլաւ հօլ-
լամը օլտուղը մէքթուպը Ապտիւ Համիտէ
հօլլար վէ Նէճտի միւտաֆաա իչիւն փարա,
ասքէր վէ մուհիմաթ թալէպ էտէր: Պունըն
իւզէրինէ Ապտիւ Համիտ 3,000 լիրա իրսալ
էտէր վէ ալթընճը օրտու գօմանտանընա տա-
խի 4,000 ասքէր հօլլամադընը էմր էտիպ
25,000 լիրա ինզլինէ ի ինսսատան անլէրին էս-
վապը իչիւն մէսարիֆ օլմազ իւզրէ հօլլար:
Լաքին օլ վազթըն մէմուրլարը հասը էտիլէն
փարապը մազսատընա սարֆ էթմէյիպ կիւճ-

պէլա իքի պին գատար առէմ հազըր էտէպիլ-
տիրէր վէ պու սու ի իսթիմալըն նէթիճէսի իլք
շարփըշմատա մաղլուպիյէթ օլուր: Իսթանպօլ-
տան թէքրար Իպն ի Րէշիտ ասքէր թալէպ է-
տէր վէ ալթընճը օրտուպա պիւթիւն ասքէրլէ-
րիլլէ հարտըմա եթիլմէսի իչիւն էմր վէիլիւր:
Ալթընճը օրտու գօմանտանը Մահմուտ Ֆէյզի
փաշա օրտուպու ալըպ հօլա չըդտը, լաքին
հօլտա Իպն ի Սաուտըն իթաաթ էտէճէյի խա-
պէրինի ալըպ ասքէրի Պաղտատ թարաֆընա
սէվզ էտէր վէ մաիյէթինէ 3 պէօլիւք ասքէր
ալարազ մէյտանը մէզքիւրէ վասըլ օլուր:
Իպն ի Սաուտ գօմանտանըն միւվասէլէթի իւ-
զէրինէ Պէրտա վէ պազըր եթրլէրէ Օսմանլը
պայրաղընը բէքը էյլէտի: Թամմ պու ա-
րատա եթմէնտէ իսեան վուգու պուլտը վէ
Մահմուտ փաշա 11 պէօլիւք ասքէրինի Իպն ի
Սաուտըն քէյֆինէ վէ աճըղըն պիւման էլինէ
թէսլիմ էտիպ տիլէր ասաքիրի իլէ եթմէնէ
գօշտը: Իպն ի Սաուտ փաշանըն միւֆարազա-
թընտան պիլ իսթիֆատէ կիւճէլէյին Օսմանլը
ասքէրի իւզէրինէ հիւճիւմ էտիպ, անլէրի իւչ
այ մուհասէրէ ալթընտա ալը գօտու: Ասաքի-
րին գօմանտանը օլան Սամի փաշա էնիհայէ
թէսլիմէ մէճպուր օլուր չու շարթ իլէ քի մաի-
յէթինտէ պուլունան ասքէրլէրտէն 4 պէօլիւ-
յիւ իլէ եթմէնէ հարտըմա կիտէճէք վէ տիկէր
7 պէօլիւք տաթի մէմլէքէթլէրինէ կիտէճէք-
լէր, պէօլէճէ 1904 սէնէսի մուհարէպէսի խի-
թամ պուլտը: 0 պիր վազըթտան պէրու
չօզ ֆէնն ի հարպ միւթէխասըսըլարը թա-
րաֆլարը տօլաշարազ օրալարըն թահքիմ
էտիլմէսի հազգընտա բափօրլար վէրմիշ-
լէր իսէ տէ, հիչ պիրի նազարը իթիպարա
ալընմամը տըր: Անճազ պիր գաշ այ մուգատ-
տէմֆօլէյթին Ինկիլիզ գօնսօլօսը պիր գաշ քիչի
իլէ էլ Րիատա Իպն ի Սաուտըն նէզտինէ կի-
տէրէք մէմլէքէթին տախիլինի թէֆթիլ իչիւն
բուլսաաթ թալէպ էթտի: Շէյի էվվէլա իղին
վէրմէտի իսէ տէ սօնրա բաղի օլտու: Կէօրիւ-
նիւյօր քի էլ Ահսանըն զապթընտա Ինկիլթէ-
րանըն փարմաղը վար տըր: Նէճտին գօման-
տանը Համտի պէյ, Իպն ի Սաուտըն մազսատը
վէ հիւքիւմէթի թէհտիտ էտէն թէհիլէլէրի
իշար էտէն բափօրլար հաղտըրըյօրսատա, մէր-
քէզ ի հիւքիւմէթ հիչ պիրինի իթիպարա ալ-
մայօր, իշթէ պու իհմալըն նէթաիճի կէօրիւ-
մէյէ պաշալմը տըր: Պազալըմ հիւքիւմէթ ի
սէնիյէ չու անվալա գարշը նէ թէտապիր իթ-
թիսազ էտէճէք վէ այտա 250 լիրա մաաշ
ալան Իպն ի Րէշիտ նէ մէվզի թութաճազ տըր:

Հիմարեք մեկնեմք.— Ամերիգայա հիմարեթ էտէն մուհաճիրլէր հազգընտա տիւշիւնիւնէճէք էն մուհիմմ խուսուս անլէրին նասըլ գայրըլ-մասը տըր: Շու մազաստ իշիւն թէսիս էտիւ-միշ միւնսսէսէլէրտէն պիրի նիւ Եօրգտա պու-լունան «Եհեբուտի մուհաճիրլէրին մուհաֆազա վէ մուսվէնէթ ճէմիյէթի» «Hebrew Sheltering and Immigrant Aid Society» տիր: Անըն իճ-րաաթը հազգընտա աթիտէքի մալիւմաթ վէ-րիլիյօր: Պու ճէմիյէթ՝ Եհեբուտի մուհաճիրլէ-րինին մէրքէզի օլան Բուսիա, Բումանիա վէ Աւսթրիատա պիր թազըմ զազէթալար վասը-թասըլա հիմարեթէ միւնասիպ օլան մահալար վէ անլէրին թիճարէթ, սանաաթ վէ զըրաաթը հազգընտա մալիւմաթ նէշը էտէրէք հիմարեթ էթմէք իսթէյէնլէրի օրալարա տէլալէթ էտի-յօր: Մուհաճիրլէր պու մահալա վասըլ օլ-տուգտան սօնրա անըն իշիւն միւնասիպ պիր իշ թէտարիք էթմէյէ եախօտ մազաստը նէ իսէ անա վասըլ օլմասը իշիւն տէլալէթ էթ-մէյէ սայ էտիլիյօր: Շէօյլէ քի, հէման 1912 տէ մէզքիւր ճէմիյէթ էրքէք, գարը վէ չօճուգ օլմագ իւղրէ 15,000 ատէմէ, մազաստլարընա վիւսուլ իշիւն սուհուլէթ կէօսթէրմիշ վէ 18000 ինիտէ 150 ֆարզը չէհրլէրէ եօլլայարագ ան-լէրէ իշ պուլմուշ տըր: Տախիլի մէմլէքէթէ հիմարեթ էտէնլէրէ կէրէք չըմէնտըֆէր վէ կէրէք վափօրտա լազըմ օլան տիգգաթ էտիլիւր վէ իսթասիօնա վասըլ օլտըգլարընտա ատրէսլէրի վար իսէ ատրէսլէրինէ, հօգ իսէ մէզքիւր ճէ-միյէթին մուհաճիրլէր իշիւն թային էթտիլի մահալա կէօթիւրիւր վէ անլէրէ ճիւղի քիւ-լի փարա գազանաճագ իշ վէրիլիւր: Պունլար-տան մատա պու ճէմիյէթէ մէնսուպ օլմագ իւղրէ թալիմ ու թէրպիյէ չէօպէսէ վար տըր քի, օրատա մուհաճիրլէրէ խուսուսի նութըլար էտիլիւր վէ օրատա պուլունան քիւթիւպիսանէ վէ գրաաթխանէտէն տախի իսթիֆատէ էթմէք իւզրէ սուհուլէթ կէօսթէրիլիւր: Պու ճէմիյէթ պու հօլտա պէշ սէնէ գարֆընտա հալընըզ նիւ Եօրգ չէհրլինտէ 35,000 քիմսէլէրէ մուս-վէնէթտէ պուլունմըշ տըր: Պու ճէմիյէթին ա-խէր պիր խըզմէթի տէ Ամերիգանըն նէ չարթ-լար իլէ մուհաճիրլէր գապուլ էյլէտիյինի վէ քիմլէրին հիմարեթ էթմէսի մուսվաթը իտիլինի թահրիրաթլար վէ մուսապէրէլէր իլէ հէր թարաֆա խապէր վէրմէք տիր, չէօյլէ քի Ամերիգատա գապուլ օլունմայաճագ հա հիմարեթ էթմէլէրի միւնասիպ օլմայան քիմսէլէր հօլա

չըզըպ փէրուչան օլմասընլար: Էրմէնիլէր իշիւն տախի պէօյլէ մունթազամ վէ գուվէթիլի պիր խտարէնին թէշքիլի էլգէմ տիր քի հօլտա փէ-րուչանըզ, սօյուլմադ, կէրի տէճնտէրիլմէք վէ Ամերիգայա կիտիպ տէ սէֆալէթ վէ րէ-զալէթէ տիւշմէքիլիյին էճիւս ալընսըն:

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ԼԱ ԵԻԻՆԲԷՐ ԹԷՂԱՅՅԻՐ ԻԻԼ ԱՇԲԵԱՍ

ՊԻԹ ԹԷՂԱՅՅԻՐ ԻԻԶ ԶԷՄԱՆ

ՃԷԼԱԼ ՆՈՒՐԻ ՊԷՅ

2.

Կէլէլիմ սըրֆ մէսալի ի ֆըգհիյէյէ:

Մաթթէթէսսիւֆ ֆուգէհա ը հազըրէմիգային խաթայը՝ մուսմէլաթտա տա եափըյօրլար: Պու ֆասըլտա ամուճամը մուսախէզէ մէճպուրիյէթ էլիմէսինտէ պուլունտուղում կիպի հուգուրըն-տա պէշ եիւզ սաաթ տէրս տինլէտիլիմ պիր ուսթատը միւհթէրէմին ասարընը տա չէքիշ-տիրմէք վազիֆէ ի միւշքիլէսինտէ պուլունա-ճաղըմ:

Մէճէլլէնին Յընճը մատտէսի հալընա գօնու-լան, Էզմանըն թէղայիւրիլլէ ահքեամըն թէղայ-եիւրիւ ինքիար օլունամայաճաղը, գախտէ ի քիւլ-լիյէ ի չէրիյէսինի չէրհ էտէրքէն, Հայտար էֆ: հազըրէթլէրի ահքեամը «ահքեամը ճիւղիյէ» իլէ թէֆսիր էտիպ, «ամմա ահքեամը քիւլ-լիյէ հէր հալտէ պագի օլուպ թէղայիւր էյլէ-մէզլ» տէյօրլար վէ միսալ օլմագ իւղրէ չու մէսէլէնի զիքը էտիյօրլար:

«Փուտէմայը ֆուգէհա ինտինտէ իշթիրա օլու-նաճագ խանէնին գապլ էշ չիրա պիր օտասընը կէօրմէք քեաֆի օլուպ անտէն սօնրա սաթուն ալան իշիւն տիկէր օտալարը կէօրտիւքտէ խըյար ը բույէթ հօգ տըր: Միւթէախըրիյն ֆուգէհա ինտինտէ գապլ էշ չիրա հէր պիր օտա-սընը կէօրմէտիւքճէ խըյար ը բույէթ պագի օ-լույօր: Միւթէգատտիմիյն իլէ միւթէախըրիյնի պէնլէրինտէքի պու իսթիլաֆ, տէլիլ վէ հիւճ-ճէթ իւղէրինէ միւպթէնի իսթիլաֆ օլմայուպ, պէլքի ինչաաթ հազգընտա էօրֆ վէ ատէթին իսթիլաֆընտան նէշէթ էթմիշ տիր քի գուս-մայը ֆուգէհա զէմանընտա խանէլէրին հէրթ-տասը պիր թարզ իւղրէ հափըլալէտիլինտէն պիր օտասընը գապլ էշ չիրա կէօրմէք սա-իլլէրինի կէօրմէքտէն մուղաննէ էթմիշ: Մու-ախէրէն խանէլէրին օտալարը միւլթէլիֆ հա-

վերմագ անէթ օլտուղունտան, պիր խանէնին պիր օտաարնը կէօրմէք սաիր օտալարնը կէօրմէքտէն մուղաննի օլմամը տըր: Սմմա պու պապտէ հիւքմի քիւլի քի մագսատը շիրա-յա կէօրէ պիր իլմի քեաֆի հասըլ էթմէքտէն իպարէթ տիր, թէղայիւր էթմէյիպ եալընը պու հիւքմի քիւլինին հալատիսէ էմրի թաթպի-գի թէղայիւր ի էլման իլէ թէպէտտիւլ էտէր:

Հայտար էֆէնտի հազրէթլէրինին մէճէլլէյէ եազտըզլարը չէրի ի մուղազամ հէփ պու կիպի էմսիլէ ի մուհաֆազաքեարանէ իլէ տօլու տըր: Վէ զանն էտէրիմ քիւլայինքէր: Գաիտէ ի միւ-պարէքէսինի թէհլիլ, (հիճվ) իչիւն պու օտա մէսէլէսինտէն պէտթէր միսալ իթթիխազ օ-լունամագտը:

Խայր! ուսթաատը ալի իգթիտարըմ! պու գատար քիւլիւք պիր միսալ իլէ իքթիֆա էթ-մէյինիլ վէ աքեհամը քիւլլէյէի աւլա իս-թիսա ճիւրաթըտա պուլունմայընը, չիւն քի պու, էվլէլա, սիյանէթինէ մէմուր օլտուղընը չէր ի չէրիֆէ մուղայիր տիր: Սանիէն, ֆէթ-վայա վէ խալիֆէ ի Միւսլիմիյինին իճրաաթը-նա մուղայիր տիր: Սալիսէն, ազլ վէ ման-թըգա մուղայիր տիր: Բապիէն, գալանիյն ի թարիխլէյէ մուղայիր տիր: Խամիսէն, բուն էլ գալանիյնէ մուղայիր տիր...

Էվլէթ, չէրէ մուղայիր տիր, չիւնքի չէր սէքսէն պին տիւրլիւ սուհուլէթ կէօսթէրմիլ վէ հաթթա հատիս իլէ այէթին ֆէսիս տէրէ-ճէսինտէ բուխսաթլար վէրմիլ տիր: («Իթթի-հասը իսլամ» նամ էսէրիմիդտէքի իճթիհաթ ֆալընտա միւնսէրիճ միսալլարա միւրաճաթ: Յաղա օլարազ չուրասընը տա սէյլէյէյիմ քի Հազրէթ ի Մուհամմէտ պիր թազըմ նուսուսը սալիֆէյի թէպտիլ իլէ իսլամիյէթի էսասկիր էթմիլ տիր: տէմէք քի բունը իսլամիյէթ թէ-ճէտտիւտի աւիր տիր:

Պու խալիֆէ ի միւսլիմիյինին իճրաաթընա վէ ֆէթվա ի չէրիյէ տէ մուղայիր տիր, չիւնքի էսկիտէն պէրու իմամէթ մագամընը իհ-րազ էտէն բուէսաը ճիւմուրը միւսլիմիյն հազ-լարընտա նասը գաթի օլան աքեհամը պիլէ մասլահաթը ամմէ միւլահազա ի մագուլէսինէ մէպի թէպտիլ էթմիլէր տիր: Մէսէլա, խա-լիֆէ ի վազիթ՝ րիպա (ֆաիզ) մէսէլէսինի էլէ ալմը, ալի իւլ աաէ միւֆէսսիրլէրին թէֆսի-րինտէն պաչգա վէ սահա մագուլ պիր սու-րէթտէ նասը գար անը թէֆսիլ էթտիրուպ, երկտէ տօգուլ ֆաիզի միւսլան գըլմը տըր:

Միւրապէհէ նիզամնամէսինին ալթընտա չէյի իւլ իսլամըն իմգասը վար տըր, վէ իմամ իւլ միւսլիմիյն՝ ֆաիզլի իսթիգրազ մուղալլէլէլէրի-նէ պիր տէվլէթ ի իսլամիյէ օլան տէվլէթլէրէ վէ պէյթ իւլ մալ նամընա իմգա էտիլմէսինի վիւքէլասընա էմր էտիյօր: վէ պաչգա տիւրլիւ մուհաֆազա ի հայաթը տէվլէթտէ գապիլ տէյիլ տիր: Օ, պիր վէսիլէ ի գուլմ իտի. հալպուքի չիմտիքի ֆաիզ պիր նէմաը մէշրու տըր: Պի-նաէնայէյն ֆաիզ՝ ասը հազըրտա էտվարը մուգատտէմէտէքի րիպա կիպի մէմուլաթտան տէյիլ տիր:

Քէզալիք պունտան պիր չօգ սէնէլէր էվլէլ իմամ իւլ միւսլիմիյն՝ չէրին ուգուպաթա վէ գըսասըն պազը չէքլէրինէ տաիր օլան նու-սուսը գաթը վէ գաթիյէյի պրագտըրըպ ԳօՏ Նախթիօնտան միւթէրճէմ պիր գանուն եափ-տըրմը վէ անը քիւլլէյէն իճթիհաաթը իսլամիյէ արասընա վազ վէ իտիսալ էթմիլ տիր: Պու կիպի էմսիլէ գօլայճա թէքրիր էտի-լէպիլիր:

Պու բէյինիլ մանթըգա տա մուղայիր տիր տէմիլ իտիք: էվլէլէթ! մատէմքի մուհամէլաթ թէպէտտիւլ էտիյօր, անլէրի թէտվին իչիւն վազ օլունան աքեհամընտա թէպտիլ կէրէք տիր: Տիւնհանըն պիր հէրիստէ, օլտուղու կիպի գալ-մը պիր ճէմիյէթ վէ պիր մէտէնիյէթ կէօս-թէրիլէպիլիր մի:

Պու գալանիյն ի թարիխլէյէ տէ մուղա-յիր տիր չիւնքի թարիխ՝ գալանիյնին թէ-քեամմիլինէ տէ չահիտ տիր:

Թէքրար էտիյօրըմ: Շարգ վէ դարպըն պիւ-թիւն թարիխլէրինի գարըտըրընը, էնպիյա ի պէն ի Խորայէլտէն թուրուպ տա պիւթիւն միլէլ վէ ագվամըն գըսսէլէրինի արաշտըրընը, ֆիքրինիլի թէէհիտ էտէճէք հիլ պիր միսալա գաֆէրեհապ օլտմագընը. եալընը պէյինիւ-նէհրէյնտէ սաքին վէ ատաթ ու գալանիյն ի սու-լիյէլէրինի մուհաֆազատա մուսիրը իքի գալմ վար տըր, Սապիլէր վէ Սալիպիլէր: Պունդար ֆարթը մուհաֆազաքարի իլէ օ տէրէճէյէ կէլմիլէր տիր քի՝ աքեհամը թաթպըգ էտէճէք էֆրատ պիլէ գալմամը, միւղմանէլ օլմուլար տըր: Սալիպիլէրճէ գօյուն վէ տէվլէ էթթիլ-տիրիլմէսի մէմուլաթտան իքէն, սաիգէ ի գա-լուրէթլէ պունլար պու հալվանաթը պիլէ պէսլէմէք մէճպուրիյէթ էլիմէսինտէ պուլուն-մուլար տըր: Պու վահի գապաիլ ճէյլան՝ է-

թինստէն պաշտօնընդ կէմէզլէր վէ անըն տէրի-
սինստէն պաշտօն պիր չէյ կիյմէզլէր: Պիզիմ
պունլարա պէնգէյուպ միւնգարըզ օլմազլըզը-
մը՞զ մը լազըմ տըր:

Պու, բուհը դավանիյնին տէ մուխալիֆ
տիր. չիւնքի գանուհն՝ հագիգաթ՝ գաթի պիր
չէյ տէյիլ տիր: Գավանիյնի հագիգիյէ՝ գավա-
նիյնի բիյազիյէ կիպի սապիթ օլամազ, օ հալ-
տէ պունլարըն մուհիթ, ղէմին, անվալը իգ-
թիսատիյէ, ղէման, սիճիյէ, իհիթիւսաթ ը սի-
յասիյէնին թէէսիրի, ուլու՞մ ու ֆինուհըն
թէրազըզը իլէ թէպտիլ էտէպիլէճէքլէրի
միւթթէֆիգ իւն ֆիյն տիր:

Իշթէ գավանիյնիմիզտէ, մէքթէպլէրիմիզ-
տէ տէ, մէճիլիս ի թէչրիյէմիզտէ տէ, խու-
սուսը իլէ ֆէթվախանէմիզտէ տէ պու քէօհնէ,
մուղայիր ի խաւմիյէթ, մահի ի չէրիւթ էսքի
ֆիթրլէրին էօլմէսինի արզու էտէրիզ: Պիզէ
իսլամլարը, այագ իւսթիւնտէ թուլապիլէճէք,
անլէրի միւպարէզէ ի միւտհիլէ ի հայաթտա մու-
վաֆֆազ էտէճէք, հէնի ագաիտ, հէնի պիր
ֆըզհ լազըմ տըր:

Պու սէօզլէրիմի նէ տէրէճէլէրտէ խուլուս
ը նիլէթլէ սէօլէտիյիմի ուլէմա ը ուլու՞մ ան-
լամալը տըրլար:

Քէզալիք մէտէնիյէթ ի էֆրէնճիյէյէ նէ գա-
տար խիլաֆիիր օլտուղու՞մը խօճալարըմըզ
պիլմէլի տիրլէր. նօզթա ի նազարըմ չու տըր
վէ տէյիլմէզ: Իսլամ էօլիւյօր, մահվ օլմագ-
տա տըր: Պու ինհիթաթըն տա սէպէպի գա-
վաիտ վէ գավանիյնին միւլէպպէտէն տէվամ
էտէճէյի հագըզնտա իւլէմա ի իսթիպտատըն
հասըլ էթտիլէրի գանն վէ ղահիպ ի պաթըլ
տըր: Պու տէրտլէրէ տէվա պուլմագ վէ իս-
լամը գուլթարմագ իչիւն հէնի իճթիհատաթ,
հէնի ֆըզհ, հէնի ագաիտ, հէնի պիր ղայէ ի
էմէլ լազըմ: Պունլար օլուրսա ֆէպէհա, օլ-
մազսա հնա յիլլահ ի վէ հնա իլէյնի բանիւն:

Տ Ե Վ Ա Ի Գ Ա Թ Ի Լ

ՍԻԻԼԷՅՄԱՆ ՆԱԶԻԾ ՊԷՅ

Էվրօփատա ատէթ տիր քի էօլիւլէրի իքի
սուրէթլէ տէֆն էտէրլէր: Էկէր միւթէվէֆֆա
ղէնկին իսէ՝ նաչը միւլթէրէմի իհիթիպալթ ը
մութանթանա իլէ պիր մագպէր ի մախսուս
վէ միւլթէչէմէ թէվտի օլուհմագ հագըը տըր,
տէյիլսէ ճիֆէ ի մուրտարի ունու՞մի չուգուր
նամը վէրիլէն պիր մէզպէլէ ի էմվաթա ա-
թըլմագ նասիպի տիր:

Պիզ տէ մէմէքէթիմիզի տէֆն էտէրլէն
ղալիպա հէր իքի սուրէթի իսթիյար էտէճէ-
յիզ: Էվրօփատա քի վիլայաթ ը Օսմանիյէ մէրի
իւչչան իտի: Կէրէք խասթալըզընտա, կէրէք
հիյն ի մէմաթ վէ տէֆնինտէ Անատօլուհուհն
նուգուտ վէ խուհը պիր չօգ բայէկէան օլտու:
Սօն մէրուսիմի իղաղիյէյի, օ վագըթ տա, չիմ-
տի տէ Տախիլիյէ նագըրը օլան Հաճի Ատիլ
պէյ իֆա էթմիլ վէ մէմուրիյէթինին նէթայիճ
ի մէչքիւրէսինի Մէճիլիս ի Մէպուսան հուզու-
րուհտա գըրգ սէքիզ սաաթ միւլթէլիւրանէ
թատատ էթտիքտէն սօնրա — Թազլիլ ի Վի-
գայիտէ այնէն միւնտէրիճ օլան «Հասըլը
Բուճէլինէ պէտպին կիթտիմ, նիքպին կէլտիմ»
սէօզիւլլէ հէր քէսի սէվինտիրմիլտի:

Եինէ օ Տախիլիյէ նագըրը պու կիւն տէ
Ասիա վիլայէթլէրի իչիւն հէնի պիր թարզը
թէտֆին իհզար էտիյօր՝ Իսաի ի Վիլայաթ
գանուհն ը մուղագաթը նամընը վէրտիյի ու-
մուհի պիր բէչէթա իլէ էմրազընըն էսպազ վէ
արագը մուլթէլիֆ, պիր չօգ խասթայը պիր
անտէ չիֆայազ էտէճէք:

Պու գանուհուհն նէ տէրէճէտէ թէչսիրաթ ը
չաֆիյէյի միւլթէվի օլտուղուհու պիլմէմ: Եա-
լընըզ վիլայաթ միւլթէպագիյէմիզի ատէմ ա-
պատ ը իզմիւլալա բապթ էտէպիլէճէք
Ումու՞մի պիր չուգուր օլմասընտան պիհագըլին
էնտիլէ էտիյօրու՞մ:

Օ գանուհն էնճիլմէն ի թէտգիզ վէ միւլա-
քէրաթընա պէնի տէ ֆալէթ էթմիլլէր իտի:
Գասթէմուհիտէն Նէճտէ վէ Բօսսուստան էր-
զըրու՞մա գատար իմթիտատ էտէն վասի վէ
խարապ պիր սահէտէ թէք պիր գանուհուհն
ու՞մուհի վէ միւլթէսալի սուրէթլէ նասըլ թաթ-
պիզ օլուհմագընը անլայամատըզըմ կիպի
անլատամատըմ տա:

Գըլըն էրզըրու՞մա սանթիկըատ հիսապըլա
հէրարէթ թահթ էլ սըֆըր օթուզ, օթուզ պէչ
տէրէճէյէ սուգուլթ, հագըն Նէճտտէ ֆէվզ էլ
սըֆըր էլլի, էլլի պէչ տէրէճէյէ սուգուտ է-
տէր. հալընըզ տօգսան տէրէճէյէ հագըն իս-
թիլաթ ը հէրարէթ վար տըր: Միւլթէֆէքտէ
ինսանա (տաիւսսիլլէ ի ճիպալ) կէլիւր, Պիթլիս-
տէ հաչայան պիր ատէմ իսէ սահրա մէնդա-
րէսինէ հասրէթ տիր:

Ասիա ի Օսմանի տէնիլէն օ կիւլէլ, ֆա-
գաթ պէտպալթ գըթատա հէման օն գատար
լիսան թէքէլլիւ՞մ օլուհուր: Թուրանի, Ար-
հանի, Սամի հէր ըրգ վէ գավմըն տիլլէրի

վէ պու տիւներին մուխթէլիֆ լէհճէլէրի ճարի վէ միւսթամէլ տիր: Էտեան վէ մէզահիպ իսէ տահա մուխթէլիֆ վէ տահա միւսթէլատտիտ!..

Պիրի պիրինէ պէնզէյէն իքի վիլայէթ շէօյ-լէ տուրսուն, Էլվիյէսի պիլէ պիւսպիւթիւն զայրի միւսթէլանիս վէ զայրի միւսպիւթիւն վիլայէթլէր վէ զազալարը հէքտիկէրէ թէմա-մըյա զըտտ սանճազլար վար: մէսէլա, Մա-քէտօնիա իլէ Արզը Ֆիլիսթին պիրի պիրինէ նէ գատար պէնզէրսէ՝ Տիյարպէքիր վիլայէ-թիւնին Մարտին վէ Արզընը սանճազլարը տա հէքտիկէրինէ օ գատար միւսպիւթիւն տիր, վէ մէսէլա՝ Լեռին Տիպիկէ կիշէսի Իշգօտրանըն Լէյ գազասըյա՝ Պրուսամըզըն Գիրմասթը գա-զասը նէ տէրէճէլէրտէ պիրի պիրինտէն ֆարգ-լը իսէ՝ Մարտին սանճազլարըն հէմհուտուտ իքի գազասը, Միտեաթ վէ Սալըր գազալարը տա օ տէրէճէ մուխթէլիֆ մահիյէթլի տիր:

Աճէպա Անատօլու տէնիլինճէ Հաճի Ատիլ պէյին նազարը թէսալվուրու Էօնիւնէ Անա-տօլու Հիսարը կիպի պիր հէ՞ր մի կէլլօր: Օ Ասիա ի Օսմանիյի պիլմէզսէ մազուր սայը-լապիլըր, չիւնքի Պօղազ իշինին սահիլ ի հէ-սարընտան Էօթէսի իարթիթա ի մէհուտաթընտա գայտ օլունմամը տըր: Հաճի Ատիլ պէյ Րու-մէլիտէ հէթիշմիշ, Րումէլլիյի թէսագիգ վէ թէթէպպիւ Էթմիշ: Րումէլլինին ճէրիհալարընս մէրհէմսազ օլմաղա չալըշտըղը հէրլէրէ թէալ-լիւղ էտէն միւսթալէաթ վէ իճրաթընը կէօր-տիւք: Ֆազաթ օ մէսայիլին թէշրիհ վէ թահ-լիլ Վազրանիլիս էֆէնտիյէ աիտ օլտու-ղունտան պիլգ պուրատա Տախիլլիյէ նազըրը-մըզըն հալընը Ասիա ի Օսմանիյէ թէալլիւղ էտէն մէսէլէքինի թագիպ վէ թէտգիգ էտէ-ճէլիլ:

Տախիլլիյէ նազըրը էֆէնտինին օ գատար թանթանալարլա իլան էթտիյի «հէնի իտարէ ի վիլայաթ գանունը» պու մէմլէքէթին իհթի-զարընը իտամէ էտէմէսէ պիլէ մէմաթընը թա-ճիլ էտէճէք տիր: Րիյասէթինտէ թէշէքքիւլ էթմիշ օլան գօմիսիօնտա տա սէօյլէտիյիմ կի-պի, Ասիա ի Օսմանի վիլայէթ վիլայէթ օլ-մասա պիլէ, միւսթէլատտիս միւսթազալարա ալըրմալը վէ հէր միւսթազա իշին օրանըն ահվալ վէ իճապաթընս մուվաֆըզ պիր թարպ-տա իտարէ թային օլունմալը իտի:

Պէն Ասիա ի Օսմանիւնին կէօպէյինտէ տօղ-տուլ վէ Էօմրիւմ հէման քիսմիլէն օրալարտա կէչտի, Պիզզաթ սէյը ու թէտգիգ էթտիյիմ

վիլայէթլէր, կէօրմէտիյիմ էյալէթլէրտէն փէք զիյատէ տիր: Պունունլա պէրապէր կէօրմէմիշ օլտուղում ագոսմընտան մէսէլա Սուրիա հազ-պընտա պէնսէն պիր միւսթալէա սօրուլսա գա-թիյէն իթիւրաֆը աճզ վէ ճէհլ էտէրիմ: Հէր հալտէ Հաճի Ատիլ պէյ քէշֆ վէ իլհամ թա-րիզիյէ թէմիյէթ ի մէսալին էթմէյօր վէ հէր հալտէ պէն Հաճի Ատիլ պէյտէն տահա զըպպի պիր ատէմ տէյիլիմ:

Հիւքիւմէթ ի հազըրէ Էրքեանը պէնիմ քէնալլէրինէ նէ գատար իսայրիսահ օլտուղու-մու պիլիւրլէր: Օ հիւքիւմէթին էհէմ իճրաա-թընս թարաֆըմտան վուզու պուլան պիր ի-թիւրազը մուհիգգի մուխալէֆէթ հիսսինէ աթֆ վէ իսնատ էթմէյէ զանն էթմէմ քի իստաֆ-լարը գաիլ օլտուն: Իշթէ օ վէ հէր հիւքիւ-մէթէ էֆքեարը ումուլիյէ միւվաճէհէսինտէ հալվարըյօրում: Մահուտիյէթ ի իարաքտան միւսթէլէլիտ մէսայիպի՝ պիլ իսասէ սօն տէօրթ սէնէտէ փէք չօզ կէօրտիւք վէ փէք չօզ չէք-տիւք: Իքի հիւղ սէնէտէ զապթ էտէմէտիյիմիլգ հէրլէր իքի ալտա էլիմիգտէն կիթտի: Մէվ-ճուտիյէթ ի միլլիյէյի իտամէ էտէպիլէճէք հէր վասթթատան մահրում պուլունույօրըզ: Օ վէ հէր հիւքիւմէթէ հալվարըրըմ՝ պաշարընտա տէմիր կիպի ճիհանկիր պիր տահի պուլունան պիր միլիօն թաթարըն հըգամատըղը պու գօ-ճա տէվլէթի՝ պիր Հաճի Ատիլ պէյին իճթի-հատը թէք պաշընս միւզմահիլ էթմէսին:

«Իտարէ ի վիլայաթ գանունը մուվազգա-թընըն նազըրը օլան նազըր՝ պունու պիր տէ-վա ատտ ու իլան էտէպիլիւր, ֆազաթ պէն տէ քէմալը գանաաթլա իլան էտէրիմ քի էկէր պու պիր տէվա իսէ տէվա ի չաֆի տէյիլ, Տեյա ի գաթիլ տիր: վէ Տեյա ի գաթիլ թա-պիրինի պու գանաաթա պինսէն սէրնամէ ի սիթուր իթթիլազ էթտիմ: Պէօյլէ կիտէրսէ չօզ սիւրմէզ հալընը Սուրիա սէվահիլի, Էա-լընը Շարգի Անատօլու, հալընը Արապիս-թան տէյիլ, Պրուսա, Գօնեա, Անգարա վիլա-յէթլէրի տէ տախիլ օլտուղու հալտէ հէր թա-րաֆտան ումուլի պիր սէտա ի թէլլիւմ վէ թէզալլում հիւքսէլիւր: Պէն՝ օ ումուլի ինհի-տամըն թարազա ի տէվրատէվրինի չիմտիտէն իշիտիյօրըմ: Պէտպինլիքտէն պիր անտէ նիք-պինլիյէ թէհալվիլ էտիվէրէն զիմէմտարանը ումուլումըզ պիլմէլի տիրլէր քի, վէգայիտէն իպրէթիազ օլմազ իճալը պասիլէթ տիր, աքսի թագտիրտէ իստանս սէրսէմ տէրլէր!:

ՄԵՐԶԻՖՈՒՆ ՊՕՇԱԼԱՐԸ

Տիյարըմըզտա տիգգաթա չայան գապիլէ-
լէրտէն պիրի տէ Պօշալար տըր: Պունլար տի-
յարըմըզն էփէյի մահալլէրինտէ քէնտիլէրինէ
այիտ էպիլիյէյ մալիք իսէլէրտէ՝ սէնէնին ճիւ-
զի պիր գըսմընը քէնտի շէհրլէրինտէ կէշիր-
տիլէրի իչին , պաղ վէ եա թարլայա մալիք
տէյիլ տիրլէր , օլսալար պիլէ քէնտիլէրի թի-
մար էթմէյիպ սաիրլէրէ թիմար էթտիրլէրէ:
Թօգաթտա , Բէօփրիւտէ , Մէրգիֆոնտա վէ
տահա սաիր մահալլէրտէ էփէյու Պօշալար վար
իսէ տէ պիղ Անճագ Մէրգիֆոն Պօշալարը
հազգընտա մուսթասար պիր մալիւմաթ վէր-
մէք արգուսընտաըզ:

Մէրգիֆոն Պօշալարը շէհրին ճէնուպ ճի-
հէթինտէ « հաւատար վէ զայէթ մէնզարէլի
պիր մէվզըտա թագրիպէն 150 խանէյի հալի
պիր մահալլէ թէշքիլ էտէրլէր: Պունլար ան-
ճագ մէվսիմի շիթատա վէ եա տահա սող-
րուսու Հոկտեմբերտէն Փետրուարա գատար
քէնտի խանէլէրինտէ իմրար ը էօմր էթմէքտէ
վէ պաղի գալան այլարտա իսէ շէհրտէն շէհրէ
քէօյտէն քէօյէ կէզմէքլէ վէ եա տա այնի
մահալտէ գալարագ վազըթ կէշիրլէրէր:

Պունլարը հիճրէթ էտէն գուչարա թէշպիհ
էտէր իսէք եանըմըջ օլմայըզ , ճիւմէմիղէ մա-
լիւմ տիր քի պաղը գուչար մէվսիմի պահար
իլէ պիղի գլյարէթ էտիպ , պիզիմ իլէ պիր
խայըլ զէման սաքին օլտուգտան սօնրա , կիւզ
մէվսիմի թէգարրիւպ էթտիյինտէ , պիր գաչ
մահ գարֆընտա պէօյիւթմիւշ օլտուգլարը եալ-
րուլարըյա պէրապէր թէրք ի աչխան էյլէյիպ
պիզտէն մուֆարագաթ էտէրէք , քէնտիլէրին
աիկէր իգամէթկեհալարընա ալտէթ էտէրլէր:
Պի այնիհի պունլար տաիսի պահար եազլաչպ
կիւնէշին սըճագ փէրթէվլէրի կէօքսլէրինի ը-
սըթտըղընտա , վազթըն վասըլ օլտուղոնու
անլայարագ , թէրք ի խանէ էյլէյիպ մահճուր
օլուրլար: Պունլարտան զայէթ ճիւզի պիր գըս-
մը գալըր քի անլէր տէ տահա գլյատէ գա-
րըլարտան վէ չօճուգլարտան իպարէթ տիր:

Պունլար պիր ճիհէթտէն մէսուտ տըրլար ,
չինքի աչըզ վէ պէրրագ հաւատա կէզիպ ,
տէրէլէրտէն չաղըլտայարագ ագան պիլլօր կի-
պի փարլադ սուտան իչտիլէրինտէ , պիր գաթ
տահա քէսպ ի գուվվէթ էտէրլէր: Յիւհագիգա
միւսթէսնալարը պէրթարաֆ էտէրէք , Պօշալար
վիւճուտճէ չօգ սաղլամ , սըհնէթ ու աֆիյէթ-
լէրի պէրքէմալ քիմսէլէր տիրլէր: Լաքին տի-

կէր ճիհէթտէն նէ՝ գատար պէտպալթ տըր-
լար , չինքի կիթտիլէրի մահալտէ քէնտիլէ-
րինէ աիտ պիր խանէլէրի պուլունմատըղըն-
տան , էքսէրիյա ուլու աղաճլար վէ պունա
միւմասըլ սաիր շէյլէր թահթընտա քէնտիլէ-
րինի սիփէր էթմէյէ մէճպուր օլուրլար: Պիր
տէ պագարսըն նակեհա գուպպէ ի ասիւման
գարա պուլուլար իլէ սէթր օլունուպ , կէօք
կիւրիւլտէմէյէ , չիմշէլլէր չագմաղա վէ սէմա
պարան ը տէհշէթ եաղտըրմաղա պաչար , պիր
ազ էվվէլ օլ պէրրագ հաւալը թէնէֆիլս է-
տիպ , սողուգ սուտան իչէրէք սիւրուրլա վա-
զիֆէլէրիլէ իշթիղալ էտէն էրքէլլէր վէ գա-
տընլար վէ հայաթպախշ շէմսին փարլազ փէր-
թէվլէրի ալթընտա էօթէյէ պէրիյէ գօշուչարագ
քէյֆ էտէն չօճուգլար , տէրագապ պիր մահալա
ճէմ օլարագ թապիաթըն պու տէհշէթէնկիզ
թէշիլէքսինտէն քէնտիլէրինի խէլասա սայ
էտէրլէր իսէ տէ չի չարէ , օրատա գալմաղա
մէճպուր տըրլար վէ չօգ տէֆա պու սէպպ-
տէն խասթալըղա տիւչար օլմագտա տըրլար:
Իշթէ պու էօմրլէրինտէն արթըզ թաճիզ գա-
լարագ , պունտան պէօյլէ հիճրէթ էթմէյիպ
շէհրլէրինտէ գալարագ սանաթլարընը իյէրի
կէօթիւրմէյէ չօգ սայ ու զայրէթտէ պուլուն-
մուլարսատա , պաղըլարըն իթթիֆագսըղըրը
սէպէպիլլէ պէօյլէսի պիր թէշէպպիւտէ մու-
վաֆֆագ օլմամալըլար տըր:

Պիր ազ տա մատթէմիգին էն էնէմիյէթլի
նօգթասընը նաղար ը տիգգաթա ալալըմ: Մէր-
գիֆոն միսիօնէրլէրինին , պուլունան Պօշալարա
հէր սէնէ էփէյու մուսվէնէթլէրի սօգանմագտա
տըր: Հէր չախսըն իլմէ սօղրու պիր խանիլի
օլտուղու կիպի , պունլարըն տա թալիմ ու թէր-
պիյէյէ չօգ արգուլարը վար տըր , քէնտիլէրի
թալիմ ու թէրպիյէ կէօրմիւշ քիմսէլէր տէյիլ
տիրլէր , լաքին հիչ տէյիլ իսէ էվաւարընըն
թալիմ ու թէրպիյէսի իչին չօգ արգու կէօս-
թէրմէքտէ տիրլէր , սանաթ վէ եա աւտէթ-
լէրի պունա մանի օլույօր իսէ տէ՝ հիչ տէյիլ
զըջ գարֆընտա քէնտի չօճուգլարընը թա-
լիմ էտէճէք պիր խօճայա մալիք օլմագ իչին
կէօսթէրմիւշ օլտուգլարը պէօյիւք արգու իւ-
զէրինէ , միսիօնէրլէր անլէրէ պիր խօճա պուլ-
մաղա սայ էթմիլլէր վէ պիր գաչ սէնէտէն
պէրու ֆարզըլ քիմսէլէր զըջ էսնասընտա պու
իլ իլէ մէշղու օլմուշ տըրլար: Պու սէնէ ան-
լէրին խօճասը , Պատ , Պարսամ ծէրրահան օլ-
մուշ տըր . չայիրտլէրին աւտէտի թագրիպէն

30—35 խորհրդով անկերն բուհանի վե
նգլի տարեմեծ թաղում ու թերպիլեթերի իշխան
մեհմեդ էմքեան սայ ու զայրեթեմե պուլունմուշ
տոր: Եղ ճիւղէ տիւղ օգույածագ զատար
էրմէնիճէ վե թիւրքճէ տէրսէր, իւմի հիսապ-
տան տախի տէօրթ մամէլիաթլար թաղում օլուն-
մուշ տըր: Եսքի ատէմէրին «Պիր չօնուգ
տէֆթեր թուլածագ զատար օգուլմա, Կազմա
էօյրէնիսէ եէթէր, անանէն ֆաղլասը պաշ պե-
լասը տըր» թապիրինէ կէօրէ, պուլար տա սե-
նէտէ անճագ տէօրթ մահ զարֆընտա, պօրճ-
լարընը վե ալաճագլարընը վե օլտուգ զատար
տա մէքթուպ Կազմաղը վե օգուլմաղը Էօյրէն-
մէքտէ տիրէր:

Շիմտիյէ գատար զիքիւր չայիրտլէր իշխան
անճագ պիր մուալլիմ թէտարիք օլունմագտա
խոր իսէ տէ, պու սէնէ 15ի միւթէճալըղ իւ-
նաս չայիրտլէր իշխան Պատ. Պարսամ ճէրահ-
Կանըն զէվճէսի տախի մուալլիմէ թալին օլուն-
մուշ խոր, պէօյէճէ պու սէնէ զէվճ. վե զէվճ
սայ ու զայրեթլէրիյէ անկեր արասընտա փեք
ֆախտէլի իշ կէօրմիւշ տիրէր, չունու տէմէյի
ունուլմայալըմ քի մուալլիմ վե մուալլիմէ
Իւճրէթինին պիր զըսմընը Պօշալար քէնտիլէրի
թէտարիք էթմիշ տիրէր:

Սէվրիլէճէք հօգթալարտան պիրիսի տէ
չու տըր քի, միսիօնէր էֆէնտիլէր պունլարլա
իքթիֆա էթմէյիպ հիշ տէյիլ իսէ հէր ֆաղար
կիւնիւ անկերին մահալընը զիյարէթ էտէյէք
անկեր իլէ պէրապէր բուհանի մաստէլէր հադ-
գընտա գօնուչուպ անկերէ նասիհաթլար էտէ-
րէք՝ անկերի բուհանի թարիգէ զուլաղուլայա-
ճագ պաղը զաթլար կէօնտէրմիշ տիր-
լէր: Պու սէնէ տախի գօլէճ աչըլտըղը զէման
էվվէլքի ատէթ իւղրէ գըղլար մէքթէպինտէն
պիր գաշ քիշի գատընլար վե գըղլար իշխան,
վե գօլէճ Խրիսթիյան կէնճլէր չիքթէթի թարա-
ֆընտան տախի իքի կէնճ, էրքէքլէր վե չօ-
նուղլար իշխան հէր ֆաղար էօյլէտէն ունիւ
խօշ վե ֆախտէլի նասիհաթլար էթմէք իւղրէ
անկերէ կէօնտէրիլմիշ, վե զայէթ սէվի-
նիլէճէք պիր հօգթա տըր քի Բէլամ Ուլլա
անկերին արասընտա տա վաղ օլունմագտա
տըր: Լաքին պիր պուչուգ այտան պէրու հիճ-
րէթ էթաիլէրինտէն տօլայը մէքթէպլէր գա-
փանըղ վե պուրաստա գալմըղ օլուն պաղը գա-
տընլար վե չօնուղլար իշխան ֆաղար կիւնիւ-
տէ օլուն խըտմէթ տէվամ էյլէմէքտէ տիր:

Պիլա չիւպիէ անկեր արասընտա էքիլմիշ

օլուն հայաթ թօխուլարը ճէնապը չագգըն
Կարտըմըլա նէչվ ու նէմա պուլաճագ վե սե-
մէրէսիլ օլմայաճագ: Բեա՝ չքի միլլէթիմիլ վե
միսիօնէր ըէֆիլէրիմիլին տիյարըմըգտա պու-
լունան պու մէթրուք Պօշա ճէմիլէթլէրինէ պիր
գաթ տահա տիգգաթլարը ճէլպ օլունարագ,
անկերին ազլի վե ախլագի թէգատտիւմէրի ի-
շխան սայ ու զայրեթեմե պուլունսալար:

ԵՕԼՏԱՆ ՄԷՔԹՈՒՊԼԱՐ

Փարիզ վի Լօնսու գաւթնլար:—Շարք մէմ-
լէքէթլէրինտէն ֆաթիգէ կէլէն պիր քիմէնին
հազարը տիգգաթլընը իլք ճէլպ էտէն խու-
սուլարտան պիրիսի՝ սօգաղարտա քէսրէթ
Իւղրէ կէօրիւլէն գատընլար տըր: Կիւնտիւ-
ղին վե հաթթա կիճէլիյին սօգաղարը տօլ-
տուրմըղ օլուն էհալինին պէօյիւք պիր գըսմը-
նըն գատընլարտան իպարէթ օլմասը, անկերին
հայաթլընըն պէլի պիր գըսմընըն էվմէն տը-
չարտա կէչիլիտիյինի կէօնթէրիւր վե ֆարիգ
սօգաղարընտա կէզէն գատընլարտա հազարը
տըգգաթ ճէլպ էյլէյէն իլք շէյ անկերին էլպի-
սէսի տիր: Էլպէթ պու հալլար, Յրանսըղարա
տախի Շարղըլարա օլտուղը կիպի զարիպ կէօ-
րիւնտէ օ գատար թէչլիգաթ պուլմաղլարտը:
Գատընլարըն պու մէսլէյինի, պիլ ֆարիլլիւ-
րին ախլագսըղըղընա աթֆ էտէճէք եերտէ
տէյիլիլ: Ձիրա ախլագսըղըղընէն զիյատէ աչըղ
սաչըղ կէզէն էհալի արասընտա օլտուղը կիպի
մէսթուր կէզէն գատընլար արասընտա տախի
ճարի օլապիլիլ: Պիլ պիր շէհրին ախլագընը
անկերին խարիճի հէյէթլէրինտէն հիւքմէ էթմէ-
մէլիլիլ: Փարիգտէն Լօնտրայա կէչտիլիմիլտէ
օրատա տա հազարը տըգգաթլըմըղը ճէլպ էտէն
պէլի պիր խուսուս Լօնտրա սօգաղարընտա
տօլաչան Ինկիլիլ գատընլարը, ֆարիգ գատըն-
լարընտան ֆարիլլ պիր սուրէթտէ կիլինմիշ
օլմալարը խոր: Լօնտրատա գատընլարը տահա
տատէ վե տահա Կալիսի կիլինմիշ պուլաճագ-
սըն: Էլպէթտէ պունա Ինկիլիլ ատէթի տէր
կէչէրիլ: Լաքին ֆիքրիմիլգէ կէլէն տահա մու-
հիմ սուալ չու օլմըղ տըր: Նի՝չիւն թիւրքիա-
նըն Խրիսթիյան էհալիսի խուսուսա Խաթանպօլ
վե Իպիր կիպի սահիլ շէհրէր, Լօնտրա մէս-
լէյինի տէյիլ ֆարիլլ մէսլէյինի թագիպ էտիյօր:
Էյէր Սթամպօլ էհալիսինին քէնտիլէն մախուս
մէտէնիյէթ վե մօտասը օլսա վե օ տա չիմտի-
քի ըէվլիտէ կիթսէ անա տէյէճէյիմիլ
օլմագ խոր: Լաքին պիլ էվրօփա մէտէնիյէ-

թինի թագիպ էյլէտիյիմիզ հալտա վէ շէհր-
լէրիմիզտէ էհալինին պէօյիւք պիր զըսմը գա-
տընլարըն մէսթուր օլմասընը թալէպ էթտիյի
վէ էօյլէ պիր քիւրքէ ի հալտա հաշատըղը
մալիւմ օլտարագ, նիչին պիզ Լօնտրայը տէյիլ
տէ փարիզի թագիպ էտիյօրըզ: Պիզէ կէօրիւ-
նիւր քի խոսուսա իսթանպօլ վէ իզմիր կի-
պի շէհրլէրտէ պուլունան իրիսթիյանլար վէ
պա խոսուս Հայրայփ թագըմընտա օլան գա-
տընլար պու մէսէլէյի ճիտտէն միւթալաա
էյլէմէք կէրէք տիրլէր: Փարիզ խթէտիյի
մօտայը թագիպ էյլէսին, թագպիհ էթմէյիզ,
լաքին պիզէ իսթանպօլ սօգաղլարընտա փա-
րիզ ճեգօյթիլէրինտէն իսէ՝ Լօնտրանըն սատէ
հաւնէս լիպասլարը տահա թապիի վէ տահա
հագընըզը օլուր:

Յ. Գ. Գ.

ՏԻՆԻ

1. Եղիւմ Տիր.— «Յիսուս անա ճէվապէն՝
հագիզաթէն, հալիզաթէն սանա տէրիմ քի,
պիր քիմսէ հէնիտէն սօղմայընճա, Ալլահըն
մէլէքիւթիւնիւ կէօրէմէզ՝ տէտի».— Յովհ. 3. 3:
Միւթէրիպլէրտէն պաղըլարընը տինլէյե-
լիմ:

Լաքին պէն տինտարըզաա փէրվէրտէ օ-
լունմուշըմ.— Նիկողեմոս տա էօյլէ իտի:

«Հէր կիւն Բիթապ ը Մուգատտէս զրաաթ
էտիպ, աղասը պուլունտուղուլ քիլիսանըն
ճիւմլէ մաթլուպաթընը իճրայա ճէհա էտիյօ-
րըմ».— Նիկողեմոս տա էօյլէ իտի:

«Ալլահըն քէլամընա էյի աշինա օլուպ, ա-
նըն հագիզաթլարընը թէֆսիր վէ վազ էթմէք-
տէ իմ».— Նիկողեմոս տա էօյլէ իտի:

«Յիսուսա իման էտէրիմ վէ Ալլահըն էմր-
լէրինի իճրայա վար գուվվէթիմ իլէ ճէհա
էթմէքտէ իմ».— Նիկողեմոս տա էօյլէ իտի:

«Փաք պիր սիյրէթէ մալիք իմ: Պէնի թա-
նըյան քիմսէլէր խայրխան ամէլլէրիմ հագըն-
տա շէհատէթ էթմէքտէ տիրլէր».— Նիկողե-
մոս տա էօյլէ իտի:

«Լաքին պէն թէվպէ վէ հէնի սօղուչա իհ-
թիյաճ հիսս էթմէյօրուլ»:

«Սանա հէնիտէն սօղմանըղ լազըմ ճըր՝ տէ-
տիյիմէ թէաճճիւպ էթմէ».— Յովհ. 3. 7:
Հայաթ պիր իպթիտաի սօղուչ ֆարզ էտէր:
Անասընտան սօղմամըշ, լաքին տինհատա

հաշայօր օլան պիր պէպէք խայալ էտէմէյիզ:
Չօճուղլարըմըզըն էլինտէ պաղէն հափմա պէ-
պէքլէր կէօրիւրիւզ, պունլարըն խարիճէն փէք
շիրին թէգիւնաթլարը վար իսէ տէ, տախիլէն
հայաթա մալիք տէյիլ տիրլէր: Սալթ ախ-
լազլարընա, մալիւմաթլարընա վէ իրիսթի-
յանլըզտա ալտըզլարը թալիմէ կիւվէնիպ տէ
հէնիտէն սօղմամըշ քիմսէլէր իշպու հափմա
պէպէքլէրէ պէնդէրլէր:

2. Էմր օլունմուշ ճըր.— Իմտի կիւնահա-
լընըզըն մանվ օլունմասը իչիւն թէվպէ էտիպ
րիճու էտինիզ: Ամալ 3. 19:

Թիւլպի լուղէթի՝ Բիթապ ը Մուգատտէստէ
108 տէֆա գաաար զիքր օլունմուշ օլուպ,
պունլարտան էփէյիսի սօղրուտան էմր սուրէ-
թի իլէ սէօյլէնմիշ տիր: «Թէվպէ էյլէն», «Թէվ-
պէ էտինիզ» վէ զայրի:

Տիւնհատա նէ գաաար առէմլէր Ալլահըն
«Մուգատտէս օլունմուշ», «Բուհը ալընըզ» կի-
պի ճէլիլ էմրլէրինի հըֆզ էթմէյէ փէք զիյատէ
արզու վէ ճէհա իպրազ էտէրլէր իսէ տէ, Ա-
նըն իլք վէ մուհիմմ էմրինի իհմալ էթմէքտէ
տիրլէր: Չօք քիմսէլէրին «Եա Բապպ, պիզէ
մուգատտէս էօմր իհման էյլէ, պէնտէկոստէ
կիւնիւնտէ օլտուղու կիպի պիզի բուհուն իլէ
սօլտուր» տէյու տուա էթտիքլէրինի իշիթ-
միչիմ. լաքին նէ կէլէն օլմուշ նէ կիտէն, նէ
տէ սօղան: Նիչին: Չիւնքի էվվէլա գապ
թէվպէ բուհը իլէ վաֆթիզ օլունմամըշ, զը-
րըմամըշ, էզիլմէմիշ, պօշալմամըշ տըր: Գալպ
կիւնահը թէրք էթմէմիշ քի Բուհ իւլ Գուսս
գալպի գապթ էտէպիլսին: Ալլահըն պիզէ օ-
լան իլք էմրի թէվպէ էթմէմիզ տիր: «Թէվպէ
էյլէ հօգսա...».— Վահի 2. 15:

Էյ ճան, Ալլահըն չու էմրինի իճրա էթմէ-
միշ իսէն, զէյատէ ատըմլար ալմաղա չալըճա,
մուվաֆֆազ օլմաղսըն: Ալլահըն իլք էմրինէ
Բիթապ էտիպ թէվպէ էյլէ:

3. Թիւլպիկին քարզը.— «Բապպ Յիսուս
Բիրսատսըն իմմինէ իման էթ, վէ քէնտին վէ
հէլ ի պէյթին խէլաա պուլաճագսընըզ».— Ա-
մալ. 16. 31 Ասըմըզտա առէմլէրի բուհանի
հայաթ հագընտա սիւրչտիւրէն շէյ՝ թէվպէ
վէ խէլաա թարգընըն չէթին վէ հալլը միւշքիլ
պիր մէսէլէ օլմասը տէյիլ, անճագ անըն փէք
սաֆի վէ փէք սատէ օլմասը տըր: «Իման էթ,
վէ խէլաա պուլաճագսըն».— «Նէյէ» իման էտէ-
յիմ».— Բապպ Յիսուսըն սէնին հէրինէ էօլիւպ
կիւնահընըն ճէգասընը րէֆ էյլէմիշ իտիյինէ ի-

ման էլէ : Էօրիմէ զալէպէ չալըպ սէմա վէ
զէմինին հէփ գուզվէթինէ մալիք օլան զաթըն
սէնի ախի գուզվէթ իլէ փաք վէ մուգատտէս
հըֆզ էսէպիլիւր իտիլինէ իման էլէ : Իման էյ-
լէ , գապուլ էլլէ , կէօնէն , մէսըուր օլ : Ասէմ-
տէ իման վէ իթաթթ օլմատըգճա Ալլահըն հէր
չէյէ գատիր գուզվէթի պիր շէյ եափամադ :
1 Պիտ . 1 . 3—5 : 2օգ առէմլէր թէֆթիշ է-
տիպ կէօրտիւքլէրի իչիւն իման էթմէք իս-
թէրլէր : Բէլամ Ուլլահըն թալիմ էլլէտիլի ի-
ման պու տէյիլ տիր : Հազիգի միւմինլէր իման
էթաթլէրի իչիւն կէօրիւպ անլարլար : Մալիք
օլուպ մէսըուր օլուրլար : Իպր . 11 . 1 : Պի-
րիննի նէվտէն օլան իման սալթ ֆիթրի իզնա
էթմէյէ չալըյըր : Մուվաֆֆադ օլուր մը պիլ-
մէմ : Իքիննի նէվտէն օլան իման իսէ գալպի
իզնա էտէր : Խէլաս իչիւն գալպ իյի իման էթ-
մէք լազըմ տըր : Բօմ . 10 . 10 : Կէչէնլէրոն
պիր կէնճ պիր միւպէչլիւր եազլաչլպ «էֆէնտի
Յիսուսա վէ Ալլահա իման էալիյօրում , լաքին
հալա կիւնահլարըմտան խէլաս օլմամըյըմ :
տէտի : Միւպէչլիւր կէննին էլինտէն թուլթուպ
«Մէվկիւլիւ Բօպէթթ , սանա» մը ինանալըմ
եօգսա Ալլահա մը» տէյու ճէվապ վէրտի : Ալ-
լահ «Հէր իման էտէն խէլաս պուլաճադ» տէ-
յօր : Նիչէ առէմլէր «Ալլահա վէ անըն Մէսի-
հինէ իման էտէրիլ» տէր իքէն հալա կիւնահ-
լարընտան խէլաս օլմամը տըրլար : Հալլը-
սընա ինանալըմ : Եա Ալլահ սախթէ տիր (ին-
սանճա սէօյլէյօրում) եա եօգ իսէ քիլիսէլէրի-
միլ իմանալըպ իլէ տօլու տըր : Թանըտը-
տըղըմ տիկէր պիր միւպէչլիւր պիր տէֆա վա-
ղընըն խիթամընտա , խէլասըն թարիգի հազ-
գընտա սիւալ էթմէք իւզլէ քէնտիսինէ միւ-
րաճաթ էտէն պիր առէմլէ Ալլահ , Յիսուսա
վէ անըն քէֆարէթինէ իման էթմէսինի թալ-
սիլէ էտէր : Ասէմին Ալլահա վէ անըն Մէսի-
հինէ վէ քէլամըն թալիմ էթտիլի հէր հազի-
ղաթա իման էտէրիմ , տահա նէ էթմէլիլիմ»
տէյու սոլալ էթմէսի իւզլէրինէ , միւպէչլիւր փար-
մաղընըն առէմլին գալպինէ տօղրու ուզատա-
րադ «Տօսթում , օլ իման 18 փարմադ տահա ու-
չաղը էնմէլի» տէյու ճվապ վէրիլ : «Իման գա-
ֆատան գալպինէ էնմէլի» տէմէք իսթէյօր ի-
տի : 2օգլարըմընըն իմանը 18 փարմադ աչաղը
էնմէլի քի խէլասըն , մուհապպէթին վէ էպէտի
հայաթըն նէ իտիլինի ֆէնճ էսէպիլիլիմ : Խը-
րիսթիյանլըգ գալպ տիլանէթի տիր : Տիւնհա-
յը խէլաս էտէնէք օլան գալպ տըր : Յիսուսը
սէմատան զէմինէ կէթիւրէն շէյ , անըն ֆիթրի
տէյիլ , գալպի իտի : Իման էյ առէմ խէլասըն
թախթընը ալմադ իսթէր իսէն հազիգաթա
գալպին իլէ իման էլլէ :

ԻՄԹԻՍԱԼԱ ՇԱՅԱՆ ՊԻՐ ՔԻԼԻՍԷ

Տէրէքէօյ՝ Վէզիրքէօրիւսէն աէօրթ սա-
աթլըգ ուզադտա , Թալչան տաղընըն դարպի
էթէյինտէ , օրմանլը պիր տէրէ իչինտէ ինչա օ-
լունմուշ օթուզ խանէյի հալի պիր Բում գա-
րիյէսի տիր : Եիրմի տազիգէլիք , եարըմ վէ
պիր սաաթլըգ մէսաֆէ ուզադտա՝ Գարլըգ ,
Գափաղը էչմէ , Շըլաչըրըկ , Բէօքլիւ էչմէ ,
Սօղունճադ , վէ Հէօրթիւկլիւ նամընտա ալթը
փարէ Բում գարիյէլէրի վար տըր :

Էթրաֆընտաթի օրմանլըգ սէօքիւլմիւշ իսէ
տէ , քէօյիւն ճէնուպ թարաֆընտա պաչըճա
չամ վէ կիւկէն աղաճլարընտան իպարէթ պիր
օրման ալը գօնուլմուշ վէ քէօյիւն էհալիսի
թարաֆընտան գօրուլանմադտա տըր : Բէօյիւն
էօնիւնտէն պիր չայ ազար :

Բէօյիւն ապ ու հալասը վէ մէնզարէսի դա-
յէթ ալա վէ կիւզէլ օլաուզունտան՝ Մէրզի-
ֆուն միսիօնէրլէրի՝ գօլէճ մուալլիմլէրի վէ
մուալլիմլէրի չօգ տէֆա թաթիլտէ պուրայա
կէլիլէր :

1. Պու քիլիսէ թէզալիւտ էթմէքտէ տիր :
Օն սէնէ մուգատտէմ Տէրէքէօյ վէ միւլա-
ղաթընտա անճադ 19—20 խանէ Խնճիլի ճէմա-
աթ մէվճուտ իքէն , չիմտի 39 խանէյէ պալիզ
օլմուշ տըր :

2. Ինթիգամիէրվէր տիրլէր : Մունթաղամ
մէքթէպ , վաիգիսնէ : վէ իպատէթխանէյէ
մալիք օլուպ կիւզէլ թէֆրիշ էլլէմիլլէր վէ
ուսուրլարը մունթաղամ հէյէթլէր էլինտէ
տիր :

3. Բուհանիճէ տիրի վէ դայրէթքէշ տիր-
լէր : Պիր մուալլիմէ թահթը իտարէսիտէ
սիւպիան իչիւն պիր մէքթէպլէրի վար իքէն
1914տէ իւնաս վէ գիւքիւրա մախսուս իքի
այը մէքթէպլէր պուլունտուրմադ իչիւն թէր-
թիպլէր էտիյօրլար : Սիւպիանըն ախլազի վէ
բուհանի թալիմ ու թէրպիյէսինէ սօն տէրէճէ
տիգզաթ էտիյօրլար :

4. Բուհանի վէրկի խուսուսընտա իսթիսա-
լա չայան պիր ճէմաաթ տըրլար : Հէր գա-
զանճլարընըն իւշրիւնիւ Բապպա թագտիմ է-
տիյօրլար : Պուզտայ վէ հէր նէվ զախիւրէտէն
մատա փիլիճլէրին վէ եուսուրթալարըն պիլէ
իւշրիւնի Բապպա վէրիյօրլար : Պէօյլէճէ վա-
ըղըն նըսֆ մաաչը իլէ մէքթէպ վէ սաիթէ մէ-
սարիֆաթը օուհուլէթլէ թէսվիլէ էտիպ թէպ-
չիր ի պէչարէթ իչիւն աախի սէնէվի ետտի սէ-
քիզ լիրա գատար պիր մէպաղ թէտարիք է-

տիջորւար: Վէ ֆուգարա վէ սաիր խայրխան մագստէր իչին վերտիքէրի զաննըմճա երեզ լիրատան զիյատէ պիր բունանի վերկի օլույօր:

5. Տուաքեար վէ իպատէթքեար պիր ճէմաթ տըրլար: Կիրակի կինկէրի իչին իպատէթխանէտէ վէ պիրի սըրա իլէ էվէրտէ օլմադ իւզրէ տէօրթ բունանի խըտթէթէրի օլույօր: Գարիյէլէրտէն կէլիպ, վազ, տէրս, տուա մէճլիսի վէ չօճուզլար իչին այրը կիրակի մէքթէպլէրի օլույօր: Հաֆթա իչինտէ տախի էրքէլէր վէ գաթընլար իչին ումուսի տուա մէճլիսի օլույօր: Կէնճէրին Կ. ի. Շ. ու խուվէթի օլուպ իւայր մագստ իչին նիզամի սէնմ ագչէսի իլէ փարա ճէմ էտիջորւար: Պու խըզմէթլէր վէ տուա մէճլիսլէր զայէթ հէրարէթլի օլուպ հէր քէս անա իլթիրաք էյլէմէքտէ տիրլէր վէ վաըզա պէքլէմէյօրլար, մէշու պիր սէպէպ օլմայընճա հիչ պիրի պու խըզմէթլէրտէն կէրի զարմայօր:

Տուա մէճլիսինտէ էրքէլէր վէ գաթընլար իլթիրաք էտիպ վազթ քէնտիլէրէ թէք օլու նունճա տուա վէ իլանի թագաթիմինէ նէօվպէթ պուլամայօրլար: Վէ պու մէճլիսլէրէ նէօվպէթ իլէ քէնտիլէրի տէլալէթ էտիջօրլար: Շէօյլէքի վաիզ օլա օլմագսա ապա ֆարգ էթմէյօր:

6. Պուրատա քիլիսէ ումուրընտա էրքէլէր վէ գարըլար միւսավի բէյէ մալիք տիրլէր:

7. Կիրակիյէ պիթթէմամ հիւրմէթ էտիջօրլար:

8. Խրիսթիանըզը էօմրլէրինտէ կէօսթէրէն պիր ճէմաթ տըր: Աթվարլարը միւսթագիմ օլտուզու կիպի աղըզլարընտան պիր աթի սէօզ պիլէ չիգարմայօրլար, շէօյլէ քի Օրթօտօքս պիրատէրլէր պիլէ Փրօթէսթանլար պիլի թայիպ էտէն տէյու տիգպաթ էտիջօրլար:

9. Միւսաֆիրփէրվէր վէ լութֆեար պիր ճէմաթ տըրլար:

Օրատա 3 Կիրակի պուլունուպ վազ վէրմէյէ ֆուրսաթըմ օլտու, պու քիլիսէ կէչէն սէնէ Մէրզիֆունտան այրըլպ այրը պիր քիլիսէ հալինտէ թանըմըզ վէ միւսթէրէմ վաիզլէրի վէր. Եօրկի Անասթասիատիս քէնտիլէրէ չօպան թային էտիլմիչ տըր: Միւսաիլէյին ճիտտի ճէհտէրի զայէթ միւսմիր օլմուչ տըր: Մուալլիմէլէրի Տէրէ քէօյիւն իլք Փրօթէսթանթը օլան «Պարաչ խօճա»նըն քէրիմէսի Կիրիա Մարիա տըր: Մէրգումէ Մէրզիֆուն Ամէրիգան

գըզլար մէքթէպի մէզունէլէրինտէն օլուպ Կիր Եօրկի իլէ պիրլիքտէ կէրէք տախիլի ճէմաթ վէ կէրէք էթրաֆ գարիյէլէր էնալիսի արասընտա կէրմիյէթ վէ ճիտտիյէթ վէ չաըշմագտա տըրլար:

Բապպ պու ճէմաթը թէօքէզտէն մասուն գըլըպ Բուն իւլ Գուսսը իլէ մէմու գըլըպ միւս պարէքէմէսինի վէ սիկէր ճէմաթլարըն տա պու նումունէտէն իպրէթ ալմասընը Ալլահտան թէմէնի իլէ գալըրըմ:

Պաճու

ԱՐՄԵՆԱԿ ՏԱԼԳՐԱՆԵԱՆ

ՄԻԻԹԵՆԷՎՎԻ

ՏԷՕՐԹ ԵԱՓՐԱԿԼԵ ԵՕՆՃԱ

Հ Ի Ռ Ճ Ի Մ

12.

«Տուր» նիտա էթտի օրէյիսէ, «էյէր աւտէմ իսէն հիւզիւնիւ կէօսթէր: «Շու կիւզէլ աթընը գաչմագ իչինմի ալտըն:» Վէ թապանճասընը չէքէրէք աթէլ էթտի:

«Պէքլէ» տէտի բէյիս, էթրաֆընա պազարագ, «Սէնի էօլտիւրէճէք գաւաթ գուվէթիմ վար:»

«Իլէրի, իլէրի!» պաղըրտը Հաֆըզ: «Հիւճիւմ, էվաալարըմ! էօլիւմ շէրէֆտիլլէքտէն տահա էյի տիր, հիւճիւմ! Գուրչունլար ինսանը էօլտիւրմէզ, Ալլահըն իրատէթի նէ իսէ օլաճագ!» Ապտուլլահ վէ Արնավուտ, աթլարընը տէօրթ նալ գօշտուրարագ պիր պիրի իւզէրինէ հիւճիւմ էթտիլէր: Արնավուտ բէյիսին պիր էլինտէ դամա, օլ պիր էլինտէ իսէ թապանճա վար իտի: Ապտուլլահըն էլինտէ իսէ հալընըզ պիր գամա պուլունուպ անը գաւլիյէն թուլթմուչ վէ իլէրի էյիլէրէք պաչընը գըսրաղընըն պօյնունա հազլաշտըմը իտի: Բէյիս, Ապտուլլահ իւզէրինէ աթէլ էթտի իսէ տէ, գուրչուն իսապէթ էթմէտի: Պիր տաղիգէ գարֆընտա իքի աթլար պիր պիրի իւզէրինէ հիւճիւմ էտէրէք սահիպլէրի խըրթլագ խըրթլագա կիրտիլէր: Լաքին Ապտուլլահ պիր արսլան կիպի գուվէթլի վէ գուտուրղան իտի: Բէնտի խասմընը պէլինին թարաֆընտան գաւրայարագ գամասընը անըն կէօքսիւնէ սօղտու:

«Աթըրզ էպէտէն վուրամայաճագ» տէտի Հաֆըզ: Բէյիսին տիւլմէսի, պագի Պէտէվիլէրին քէնտիլէր քէնտիլէրի պուլարագ, պալարը

Թալանմըն արըլար կիպի տիւնմէն իւղերինէ գուտուրդան սուրէթտէ հիւճիւմ էթմէլէրի, տէվէճիլէրին իլէրի հիւճիւմ էտէրքէն տիւնմէնլէրին սիւսկարընը ալըպ աթէշ աչմագ սուրէթիլէ մուսվէնէթ էթմէլէրի, մուհարէպէնին պախթընը թալին էթալէր: Արնավուտար թօզ վէ տոււման պուլուտու արասընտա նապէտիտ օլտուլար: Անլէրին էն ճէսուրլարը արգատա գալարապ բիւճաթլարընը մուհաֆազա էթմէք իչին գաշար իքէն աթէշ աչըյօրլար իտի: Լաքին Պէտէվիլէր պոնա էհէմմիլէթ վէրէճէք պիր հալտա տէյիլէր իտի, զիրա դալէպէ քէնտիլէրէ փէք փահալըյա օթուրմուշ վէ պիր չօգլարը մէճրուշ օլմուշլար իտի:

«Իլէրի», տօսթլարմ!» նիտա էթտի Ապտուլան, «Պիր ճէհա տահա! գատընը գուրթարմալըյդ!»

«Պուրատա տըր, էֆէնտիմ! պուրատա տըր!» ճէվապ վէրտիլէր պիր գաշ սէս: Ապտուլան չափուճագ տէօնտիւ վէ Լէյլայը գարչըսընտա պուլուտու: Մէրգուճէյի թախթրավանտան տըշարը չէքմիլլէր իտի: Իւսթիւ պաշը թօզ թօփրագ, պէնզի աթմըշ, սաչլարը տարմա տաղըն օմուղլարը իւղէրինէ տիւնմիւշ, վէ պիւթիւն պու ինթիզամսըզլըդ արասընտա հէր վագթտան տահա զիյատէ կիւզէլ իտի:

«Պէնի գաւրթար!» նիտա էթտի մէրգուճէ գօլլարընը քէնտիլէ տօղրու ուզատարագ: «Պէնի գուրթար!»

«Պու չափզընլարըն կէօթիւրտիլիւ քիմ իտի, էօյլէ իսէ», սուալ էթտի Հաֆըզ:

«Գաֆուր տըր», տէտի Լէյլա, «Չափալը չօճուգ ֆէրաճէմի քէնտիսի կիլինտի վէ պէնի մէշահընա սարմըշ իտի:»

«Էյի պիր օյուն!» տէտի Պէտէվիլէրտէն պիրիսի կիւլէրէք, «Պու քէօփէքլէր, գատըն ելէրինէ պիր մայմուն կէօթիւրմիւշ տիրլէր:»

«Տէրհալ եօլումուզա տէվամ էտէլիմ տօսթլարմ!» նիտա էթտի էօմէր: «Արթըզ կիտէլիմ: Յիւթուհաթ պիզտէ տիր: Կէլ, հանըմ էֆէնտի, էսիրին իչին աղլամա, պէն սանա պիր պաշգասընը վէրիրիմ: Ճիտտէտէ թամմ քէնտիլէ պէնզէր պիր էսիրի 200 իւրդա սաթուն ալըպ անը սանա հէտիլէ էթմէքլէ քէսպ ի ֆախր էտէճէլիմ:»

«Կիտէլիմ» տէտիլէր տէվէճիլէր. «Արնավուտարըն տահա պիր չօգ արգատաշլարը օլուպ, ալտանտըզլարընը կէօրտիւքլէրինտէ պէթէքարա ալտէթ էտիպ իւղէրիմիզէ հիւճիւմ էտէճէքլէր:»

Հաֆըզ Ապտուլանա պաղտը:

«Նէ!» տէտի կէնճ բէյիս, թէրահիւմէ կէլէրէք, «Չափալը Հապէշ գըզճաղըզը պուալազլարըն էլինտէ» մի պրագաճաղըզ:»

«Օլաճագ օլմուշ», ճէվապ վէրտի, արթըզ տէօյիւշմէյէ հիւշ արզուսը գալմամըշ օլան էօմէր: «Գարտաշըմ, սէնին վէ պու չէճի Միւսլիմանլարըն հայաթընը թէհիլիքէյէ իլգա էտէրէք, իքի կիւնտէ ելէրինի տօլտուրապիլէճէյիմիզ պիր քեաֆիրին արգասընա տիւնմէք, ագըլ իշի մի: Հարէքէթ էթմէլլիլիզ: Թաիֆտէ պիզի պէքլէյօրլար: Շիւպիէսիզ սէն տէ պիզտէն այրըլմագսըն, տէյիլ մի:» Ապտուլան պիր աագիզէ գատար հալը թէրէտտիւտտէ գալտը, լաքին նիհալէթ նիտա էթտի:

«Խայր, օլամազ: Ասլա տէնիլմէմէլի տիրքի պիր պէտէվի սէօզիւնէ սատըզ գալմատը: Էյէր պանա պիր չուվալ դահվէ պիլէ թէսլիմ օլմուշ օլսա իտի պու հարէմիլէրին էլինտէ պրագաճագա բազի օլամազ իտիմ, եա Ալլահըն պիր մախլուզընը անլէրին էլինտէ նասըլ պրագապիլիլիլիմ: Արանըզտա էր ատէմ հօղ մը, քիմ պէնիմէ կիտէճէք:»

Տէրին պիր սիւքիւնէթ հիւքմֆէրմա օլտու, նիհայէթ, Պէնի Ամէր աշիրէթինտէն պիր քիմսէ, իլէրի կէլէրէք ճէվապ վէրտի: Ալթըմըզ եարալանարզ վէ գատըն գուրթարըլտը. պիզ վազիֆէմիզի իֆա էթմիշիլի:»

«Կէլ, էվլատըմ», տէտի իխթիյար Հաֆըզ գալի պիր սէտա իլէ: «Կէօրիւյօրում քի աւրամըզտա, տամարլարընտա ճիւնէթ պուլունան եալընըզ իքիմիզ վար իմիշիլ: Հայտէ կիտէլիմ. Ալլահըն եարտըմըյա չօճուզու պուլաճաղըզ:»

«Էլվէտա, պիրատէրիմ», տէտի Ապտուլան էօմէրէ խիթապէն, «Էճնէպիլէ մուզայէտ օլ, էյիլ իքի կիւնտէն կէօրիւշմէզ իսէք, Շէրիֆէ սէօյլէ քի վազիֆէմի իֆա էյլէտիմ:»

Վէ կէօզլէրինի գալտըմայարագ հարաքէթ էթտի: Հաֆըզ տախի արգասընտան հարաքէթ էթտի վէ մէշահընը պիր թարաֆա պրագաւրագ պիր տէվէճի քիսվէսինի օմուզունա աթտը: «Պու հայտուտլարըն հազգընտան կէլմէք իչին արսլան կիպի շէճի օլմատան զիյատէ թիլքի կիպի գաւրնազ օլմալըյդ», տէտի իխթիյար կիւլէրէք:

Էօմէր կէօզիւլէ անլէրի թաքիպ էթտի թաքի նիհայէթ կէօրիւնմէզ օլտուլար: «Էյէր ալտէթ էթմէզլէրսէ, ումուզ պիլէ էթմէմ:»

Շէթիֆլէ, հալընըդ պաշըմա տահա էյի փազար-
լըգ էտէպիլիրիմ,» տէյու տիւշիւնտիւ:

Ապտուլլահ աթըլլա գոշար իքէն, արգա-
տան տէվէճիլէրին պաղըրմալարընը վէ եօլա
չըգմաղա հաղըրլանան քէրվանըն շամաթասընը
իշիտիյօր իտի: Մէճհուլ վէ սէվիմսիզ պիւր
քէօլէ ուղըրունա, սէվտիյի հէր շէյի թէրք է-
տիյօր իտի: Պիր գաչ տէֆա արգասընա տէօ-
նիւպ պագմաղ իսթէտի իսէ տէ, ամուճասընըն
կէօղլէրի քէնտիւնին իւզէրինէ տիքիւմիշ օլա-
րազ գալպինի օգուճագտա տէյու հիսս էթտի:
Սօն սէտա տաիի ուղագտան արթըրգ իշիտիլ-
մէզ օլտուգտա արղուսունա րաղմէն տուրտու:
Անըն զըսըրաղը տէօնտիւ, վէ կէօյա արգա-
տաշարընա պիւրլէշմէյէ հասրէթ շէֆիյօր իմիշ
կիպի, հալա ի նէսիմի գօզլատը: Հաֆըզ էլի-
նի կէնճին օմուգունա գօյուպ իլէրիյի կէօսթէ-
րէրէք տէտի, «էվլասըմ, տօղրու եօլ իշթէ
էօնիւնտէ տիր:»

 24 Յօդուր «Բահիւմա»,սա սէիվէն գօ-
նուլան գրամ» իօպու գրաման սօնրա կէլիւր:

ԻՔԻ ՔԻԹԱՊԼԱՐ

ԿԱՐԱՄԵՏ ԷՏ. ՔԷՇԵՆՍՆ

Սեյիսահաք խաթըրիլէրի.— Պու քիթապըն
Տօգ. Նագգաշեան էֆէնտիւնին էսէրի օլմասը
քէնտիսի իշիւն գաթէն քեաֆի պիր ռիֆլամ
օլտուղունտա չիւպիէ եօզ տըր: Միւմաիլէյ
էֆէնտի Բահիւմա սիւթունլարընը թէգեին
էյլէմէքտէ պուլունան ճալիպ վէ էյլէնճէլի
պէնտլէրի իլէ էհալի թարաֆընտան սէվիլմիշ
վէ պիհագգին միւթէտիր պիր գալէմ սահիպի,
էվվէթ էրմէնի քիթապէթիւնին Մարք Թուէյնի
մագամընտա թէլագգի էտիլմիշ օլտուղու հալ-
տէ, պու քիթապ տաիի ճիւմլէ գարիունու աջի
էֆքեարա գահիպ էտէճէք տիր: Քիթապ 303
սահիֆէտէն իպարէթ օլուպ 50յի միւթէճալուզ
րէնիմլէր իլէ միւզէյեէն վէ ալա քեաղըա իւ-
զէրինտէ թապ օլունմուշ տըր: «Սէյիսահաթ
իսթըրէլէրի» փէք միւտագգիզ պիր կէօզ վէ
կէօրտիլիւնիւ զայէթ միւնասիպ հէմ ճալիպ
պիր ուսուպտա իֆատէ էտէն պիր ֆիքր է-
սէրի տիր: Իսվիշէրա վէ իթալիատա հօճու-
լուզ էթմէք իսթէյէնլէր մէզքիւր մահալլէրտէ
կէօրիւլէճէք էն միւնասիպ եւրլէրի ինթիսապ
էթմէք վէ անլէրի թարիսի մալիւմաթ վէ
թէֆսիւրլէրի իլէ սէյր ու թէմաշա էթմէք խու-
սուսունտա պունտան տահա էյի պիր տէլիլ
պուլամագլար: Էվրօֆայա սէյիսահաթ էթմէյէ
ֆուրսաթը օլմայանլար տաիսի իսթմնպօլ, իս-

վիշէրա վէ իթալիանըն էն մէշուր մէվգի վէ
էսէրլէրինին պաղըրարը հագգընտա մալիւմաթ
ալմագ իսթէրլէր իսէ անլէր իշիւն եինէ պուն-
տան տահա ֆասիհ, տահա ուճուզ վէ տահա
էյլէնճէլի պիր վասըթա թալսիյէ էտիլէմէզ:
Թիւրքիա իլէ էվրօֆանըն ֆարգընը կէօրմէք
իսթէյէնլէր պու քիթապա միւրաճէաթ էթ-
սիւլէր: Պէլէտիյէ ռէիպէրի վէ չալուշարը,
թանգիֆաթ վէ հաֆիա մէմուրարը վաղիֆէ-
լէրինէ տաիր նուր ալմագ իսթէրլէրտէ, էտիր-
նէյի զիյարէթ էթմէք նիյէթիւնտէ պուլունան-
լար զիյարէթին էնսէպ վագթընը պիւլմէք իս-
թէրլէրտէ պունու օգուսունլար: Հաթթա հիզ
պու շէյլէրտէ մէրագը օլմայան ֆէրտլէր սա-
տէճէ վագթ կէչիւրմէք իշիւն օլուր օլմագ րօ-
մանլար օգուլաճագ եէրտէ՝ Սէյիսահաթ իսա-
թըրէլէրինի օգուրլար իսէ էգհէր ճիւլէթ միւս-
թէֆիտ օլաճագլարընը թէքէֆիւլ էտէրիմ:
Քիթապըն հէֆ գըսմլարը պիրի տիկէրինտէն
տահա ճալիպ օլտուղունտան միսալ հալինտէ
պուրատա պիր ֆըգրէ զիքր էթմէք իսթէտի-
յիմտէ ինթիսապ ճիւլէթիւնտէ չօգ թէրէտուտ
էթտիմ, վէ էնճամ քիթապը աշըպ էօնիւմէ իլք
չըգան սաթըրլարը տէրճ էթմէյի գարար էյ-
լէտիմ վէ էօնիւմէ աշըլան սահիֆէնին պիր
գաչ սաթըրընը իշթէ տէրճ էտիյօրում: Սըր.
Պետրոս քիլիսէսինի թարիֆ էթտիյի սըրատա
չէօյլէ տէմիշ տիր: «Սաղտա 4 իւնճիւ ամու-
տուն էօնիւնտէ գուպէյէ հագըն, Սը.
Պետրոսուն թուճտան հէյքէլի, հիւքսէք-
ճէ պիր քիւրքիւ իւզէրինտէ գօնուլմուշ վէ
էլինտէ չիֆթէ անախթար վար տըր: Սաղ ա-
հաղընըն փարմագլարը էօֆէ էօֆէ աշընմը
տըր: Ասըլարտան պէրու միւմիլէրին հոււմ-
շադ տուտագլարը թըրնագլարընը սէօքէնէ
գատար օրայա սիւրիւլմիւշ վէ օլ իքի անախ-
թարը էլինտէ թութտուգճա փարմագլարը պի-
լէ սէօքիւլէճէք տիր: Խայալ էյլէրիմ քի էյէր
պու տէմիրտէն Սը. Պետրոս պէօյլէ աշընտը
իսէ, էթ վէ քէմիք օլան Սը. Պետրոս օրթա-
յա կէլսէ պիր կիւնտէ աշընպ տիւքէնէճէք
տիր: Ինթիմալէն էթթէ տիւնկատա տա չիմ-
տիյէ չօգտան իփրանըպ պիթմիշ տիր: Հէր սէ-
նէ Սը. Յարութիւն Ջատիկի կիւնիւնտէ պու
սանէմի ալթուն իշլէմէլի էլպիտէլէր իլէ կի-
յիւտիրիւրլէր վէ պաշընա ալթուն թաճլար
գօրլար իմիշ: Հէման օլ կիւնիւ պու փարմաղը
30—40 պին էհալի էօֆէր իմիշ:»

Պու գատարըլլէ իքթիֆա էտիպ պու քի-

Թապը օգույաճազ օլանլարըն քեաֆֆէսինէ
«Կիւլէ Կիւլէ» օգուլուն տէրիմ: Զիրա օգու-
յուպ տա իսթիֆաաէ էթմէմէք վէ Կիւլմէմէք
գապիլ տէյիլ տիր:

Թեհսիրաթ. — Ախիրէն Թիւրքճէ լիսանտա
նէշը էտիլէն պու քիթապ «Բրիստոս Տէրուն-
տէ», «Մըսըրտան Քէնանա», «Ինթիպան Նէպ-
զէլէրի» վէ սաիր պաղը քիթապլարը իլէ քէսպ
ի իշթիհար էթմիշ վէ Րիվայվէլիսթ զազէ-
թասընըն սէր մուհարրիբի օլան Մր. Մարթին
Ուէլզ Նէփ նամ Ամէրիգալը գաթըն էսէրի օ-
լուպ Ագսէրայ չօպանը Վեր. Զաքարհանըն
զէվճէսի Սրբունի խանըմ թարաֆընտան թէր-
ճէմէ վէ նէշը էտիլմիշ տիր: Վեր. Եղոյեանըն
«Նէնի Էօմը», մէվզուլթէսինտէ նէշը էթմիլ տէ-
լալէթ պէնտինտէ զիքը էթմիշ օլտուղու իւզ-
րէ, պու քիթապ ըուհանի տէլալէթ, սէվգի-
յաթ ը վիճտանիլէ հախօտ պուհուն մուխալիֆի
օլան նէֆսին իրչատաթընը թէֆրիզ էթմէքլի-
սին վասըթալարը վէ անըն նէթիճէլէրինէ տա-
սիր զայէթ ֆախտէլի իֆատէլէր վէ միսալլար
իլէ տօլու տըր: Լիսանը սատէ վէ ալամմ ը
նասըն գօլյաճա անլայապիլէճէլի նէվտէն տիր:
Քիթապ 204 սահիֆէտէն վէ 10 պապտան ի-
պարէթ տիր: «Եօգարըտան օլան թէէսիրաթ»
«Աշաղըտան օլան թէէսիրաթ», անլէրէ թապի
օլմաղըղըն նէթիճէլէրի, անլէրի թէֆրիզ էթ-
մէքլիլին հօլլարը վէ էմսալի խուսուսաթտան
պահս էտէր: Սօնունտա տախի «Ատէմին քեա-
միլ մօտէլի» սէրլէվնալը զայէթ ֆախտէլի պիր
պապ վար տըր: Հէր պիր միւմինին միւթա-
լէա էթմէսինի տէյէր պիր քիթապ տըր:
Քեաշքի արամըղտա պու նէվ քիթապլարըն
մըգտարը թէզայիլտ էթսէ վէ քեաշքի էհալի
տախի գրաաթը հէվաիճ ի գարուրիլէտէն պիր
մուհիմմի առտ էտիպ քիթապլարա զիյատէ
փարա վէրմէք վէ պու նէվ էսէրլէրի թէշվիզ
էթմէք խուսուսունտա չիմտիքինտէն ֆարգը
պիր հալ կէօրիւնտէ:

— 13 սայընըն ուղուրսուղ պիր սայը
օլտուղունու Մ. Ամէրիգա Եէնի ըէիս ի ճիւմ-
հուրը Մր. Վուարօ Ուիլսըն գապուլ էթմէյօր
վէ պու ագլտա օլանլարա Կիւլէրէք տէյօր քի,
13 Քէնտի իչիւն պախթըր օլմուշ տըր, գիրա
1913տէ ըէյիս ի ճիւմհուր ինթիսապ օլունտուղը
Կիպի, 13 սէնէ Փրինսթօն տարիւլֆինուսընտա
փրօֆէսօրըգ քիւրսիւսինտէ պուլունմուշ,
1300 թալէպէսի պուլունմուշ վէ իսմինին եա-
ղըլարը 13 հարֆտան իպարէթ օլմուշ տըր:

ՀԱՓԹԱ ԽԱՊԷՐԼԷՐԻ

Տ Ա Խ Ի Լ Ի

Մէրհում Մահմուտ Շէվքէթ փաշանըն գա-
թիլլէրինին վէ հիւքիւմէթի զայրի մէշու վէ-
սաթի իլէ իսգաթ վէ թազլիպ էթմէք իւզրէ
թէշէքքիւլ էթմիշ օլան ճէմիլէթ ի խաֆիլէյ
ինթիսապ էտէնլէրին տիվան ը հարպ հուզու-
րունտա իճրա օլունան մուհաքէմաթը խիթամ
պուլարազ հիւքմ վէրլիմիշ վէ իրատէ ի սէ-
նիլէյէ իգթիւրան էթմիշ տիր: 1. Տամատ Սա-
լիհ փաշա, 2. Եիւզպաշը Բեհադիմ պէյ, 3. Մի-
րալայ Ֆուսատ պէյ, 4. Գալմազամ Շէվքի,
5. Թօփալ Թէվֆիզ, 6. Մէհմէտ Ալի, 7. Զիա,
8. Մուհիպ, 9. Ապտուլլահ Սէֆա, 10. Ճէ-
վատ (Ճէօֆէօն), 11. Հազգը, 12. Ժանտար-
մա Քէմալ: Մէղքիւր մահքիւմէթ Յունիս 24,
սապահա գարշը, Պայազիտ Մէյտանընտա տար
աղաճընա ասըլարազ իտամ օլունմուշ տըր-
լար: Տիվան ը հարպ թէքըրա տէրտէսթ օլու-
նամամը օլան աթիտէթի 11 էշխասը տախի
ղըյապէն իտամա հիւքմ էթմիշ տիր: 1. Փրէնս
Սապահէտտին, 2. Սապըգ տախիլիլէ նազըրը
Րէշիտ պէյ, 3. Սատրազամ Սախտ Հալիմ փա-
շանըն էսիլթէսի Շէրիֆ փաշա, 4. Քէմալ
Միտհատ պէյ, 5. Փէրթէվ Թէվֆիզ պէյ, 6.
Միրալայ գալմազամը Զէքի պէյ, 7. Կիւմիլ-
ճինա մէպուս ը սապըգը Իսմաիլ Հազգը պէյ,
8. Ապտիւրրահման, 9. Բեհադիմին պիրատէրի
Հիքմէթ, 10. Ժանտարմա Եիւզպաշը Մէհ-
մէտ, 11. Գալմազը Մուսթաֆա: Աթիտէթի
իւշ էշխաս 15 սէնէ քիւրէկէ մահքիւմ էտիլ-
միշ տիրլէր: 1. Գարա Ահմէտ, 2. Րաիֆ,
3. Րաղըպ: Քէօր Էմին վէ Սիւլէյման փաշա-
զատէ Ատիլ միւհպպէտ գալապէնտիլիլէ մահ-
քիւմ էտիլմիշէր: Միրալայ Քէմալ, գօման-
տան Այի պէյ, թալէպէ իզգէտտիլն պէյ վէ սա-
իր պէշ էշխասըն իսէ պէրաէթինէ գարար վէ-
րլիմիշ տիր: Ֆիրարի գաթիլլէրտէն Նազմինին
իսթիֆակեանըն խապէր վէրէնլէրէ Իսթան-
պօլ մուհաֆըղըղը 300 լիրա, Հիքմէթ վէ
Ապտիւրրահմանընքի իչիւն տախի 100 էր լիրա
միւքեաֆաթ ը նագտիլէ վէրէճէլինի վատ էթ-
միշ տիր: Փրէնս Սապահէտտին Իսթանպօլ
մուհաֆըղըղընա պիր մէքթուպ իրսալ էտէ-
րէք ճանիլէրլէ պիր միւնասէպէթի օլմատը-
ղընը, վէ փարա իսթէմէք իչիւն քէնալինէ
միւրաճաաթ էթմիշէրսէ տէ ըէտտ էթմիշ ի-

տիյնի պէյան էթմիշ տիր: Պու մէքթուպ տիւ-
վանը հարպտա տիկէր ճանիլէր միւլմէնէ-
սինտէ գրաւթ էտիլտիյնտէ միւլմէնէր իւ-
զէրինտէ պիր հիտտէթ թէվլիտ էթմիշ տիր:
Իսթանպուլտան Մարհն զազէթասընա եազըլը-
յօր, «Մահմուտ Շէվքէթ փաշանն զաթլին-
տէն էվվէլ Թալէաթ վէ Հաճի Ատիլ պէյլէր
Փրէնա Սապահէտտինին գօնազընա կիտիպ,
քէնտինին պիւթիւն մէգասիա ի իսթիլալքիա-
րանէսինին հիւքիւմէթճէ մալիւմ օլտուղունը
վէ վաթանն շէօյլէսի պուհրանը վազթընտա
պու կիպի հարաքիաթտան ֆէրաղէթ էթմէսի
լազըմ իտիյնի փրէնտէ անլատարազ դապինէյէ
տախիլ օլմասընը տա թէքլիֆ էթմիշէր իսէ
տէ, Սապահէտտին պէյ պունա իլք շարթ հա-
լինտէ քիաթիպ Սաֆվէթ Լուիֆի վէ տօսթ-
լարընն թախիյէ օլունմասընը թալէպ էթ-
միշ տիր: Հիւքիւմէթ պու թէքլիֆի դապուլ
էթմէտիյնտէն Սապահէտտին պէյ տախի
Մահմուտ Շէվքէթ փաշա ալէյհինէ իյդա օ-
լունան թէրթիպաթա իշթիրաք էթմիշ տիր:»
— Հիւքիւմէթ ի Սէնիյէ, գապինէնին սիյասի
փրօղրամը հազընտա տիւվէլ ի էճնէպիյէ
նէգտինտէքի Օսմ. սէֆիրլէրինէ քէչիտէ էթ-
միշ օլտուղու թէլէկրաֆտա, գապինէնին
Մահմուտ Շէվքէթ փաշա գապինէսինին փրօղ-
րամընը թապիպ էտէճէյինի, իսլահաթը սիւ-
րաթլա թաթպիլդ էտիպ ասայիլ վէ էմնիյէթի
թէէսիս էտէճէյինի պէյան էթմիշ տիր:— Հաֆ-
թա խապէրլէրի իչինտէ ախէր մուհիմ պիր
մէսէլէ տախի Անասուլու իսլահաթը մէսէլէ-
սինտէ էվրօփա գօնթրօլը միւթալէասընն
րէտտ օլունմասը տըր: Պու պապտէ Լօնտրա
սիւֆէրա մէճլիսինտէ կէրչի պիր միւլպահէսէ
եա գարար վուղու պուլմամը իսէ տէ տէվ-
լէթլէր պէյնինտէ թէաթի ի էֆքիար օլտուղը
անլալըլըր անլալըլմազ, զաթէն Թիւրք մաթ-
պուաթը մուսալէֆէթէ պաշլամըլ իտի, էնճամ
հիւքիւմէթ տախի րէսմէն էվրօփատաքի սիւ-
ֆէրա ի Օսմանի վասըթասըլլա գօնթրօլա րազի
օլմայաճաղընը պիլտիրմիշ տիր: Հալ ու վա-
զիյէթ 1895տէ օլտուղը կիպի կէօրիւնիւյօր
պու ֆարգ իլէ քի չիմտի հիւքիւմէթ պաշըն-
տա Ապտիւլ Համիտ կիպի միւլքին խարապընը
եա իմարընը սիւլիւնմէյէն պիրի տէյիլ էսասի
իսլահաթըն էլզէմ օլտուղունա գանի օլմուլ
պիր դապինէ վար տըր, վէ էվրօփալըլարըն
մուալէնէթ վէ նազարէթինի րէտտ էթմէք
ֆիքրինտէ տէյիլ տիրլէր: Ախէր պիր ճիհէթ

տախի Ալմանիա օ փաղթ օլտուղու կիպի իս-
լահաթը պօշա տիւլիւրմէք իւզրէ հիւքիւմէթէ
եարալըմ էթմէք ֆիքրինտէ կէօրիւնիւյօր:
Րուսիա տախի ալըգտան մուսալիֆ տէյիլ տիր,
հինէ տէ Թիւրտ րուէսասընա նշանլար վէր-
մէսի վէ հուտուտա եազըն ելըլէրտէ անլէրին
էֆալընա իզմազը այն էյլէմէսի էյի պիր ալա-
մէթ տէյիլ տիր: Մէմուլ էտէրիլ քի պու տէ-
ֆաքի թէչէպպիւս 95տէ օլտուղու կիպի միւլ-
քին խարապընտա տէյիլ իմարընտա նէթիճէ
փէզիր օլաճադ տըր: Տախիլիյէ նազըրը ճէտի-
տի Թալէաթ պէյ, պիւթիւն վիւլայէթլէրէ թէ-
լէղրաֆլար քէչիտէ էտէրէք, հիւքիւմէթին
թապիպ էտէճէյի խաթթը հարաքէթի թային
էտիյօր, վէ պունա թէվֆիզի հարաքէթ էթ-
մէյէ զայր ի մուղթէտիր օլան մէմուլարըն
խաթիպա էթմէյէ մուսթար օլտուղարընը, լա-
քին մէմուլիյէթլէրինտէ գալտըգճա իֆաի
վազիֆէ էթմէյէ վէ հիւքիւմէթին մէսլէքինի
թէնգիտ էթմէմէյէ մէճպուր օլուպ աքսի թադ-
սիրտէ ազլ օլունարադ մէսուլ թուլուլաճադ-
լարընը թէպլիլ էթմիշ տիր: — Պուլղարիա վէ
Սըրպիա իլէ տէվլէթ ի Օսմանիյէնին իատէի
միւնասէպաթ էթմէսի եազըն կէօրիւնիւյօր:
Հաթթա սէֆարէթէ թային օլունմասը միւհ-
թէմէլ օլան պազը զէվաթըն էսամիսի վէրի-
լիյօր: Օսմանիյէն Լօյս զազէթասընն վէրալի
մալիւմաթա նազարէն Լօնտրատան իսթանպուլ
վասըլ օլան Օսման Նիզամի փաշա, Պուլ-
ղարիա վէ Սըրպիա իլէ ազտ օլունաուպ
մէմալիք ի մէզքիւրէ գրալլարը թարաֆընտան
իմզա էտիլմիշ օլան մուահէտէ ի իպթիտալիյէ
փրօթօզլարընը տախի համիլ տիր: Մէզքիւր
փրօթօզլար Զաթը Շահանէ թարաֆընտան
թաստիգ օլունաճադ տըր: Օսման Նիզամի փա-
շանըն խարիճիյէ նէզարէթինէ թային օլունապ
Նաֆաա նէզարէթինին տախի Պէցարիա էֆ.յէ
վէրիլէճէյի դանն օլունույօր: Ասաքիրի թէր-
խիս էթմէք իչիւն սիւֆէրանըն միւլէճաաթ էթ-
մէտիյնին սէպէպի Ալստրիա սէֆիրինին հալա
թալիմաթ ալմամըլ օլմասը իմիշ, պիր խապէրէ
կէօրէ թալիմաթ ալաճաղը տա միւլթէմէլ կէօ-
րիւնիւյօր իմիշ:— Ինկիլիթէրա իսթանպուլ սէ-
ֆարէթինէ Ինկիլիդ հիւքիւմէթի, Սըր Լուի
Մալէյի թային էթմիշ տիր: Սէֆիր ի սապըգ
Սըր Լուաթէրին իսթանպուլտան Յուլիս 1 տէ
միւլֆարադաթընը միւլթէազըպէն միւլարիլէն
փաթախթա կէլէճէք տիր:— Հիւքիւմէթ րէ-
սինին թէմտիտինի էսասիթիպարըլլա գապուլ
էթմիշ օլուպ անճադ պիր թազըմ մէսալիլ

Ֆերիյէ հազարնտա թէտգիւցեթ իճրաւ էթմէք
իւզքէ մէծգիւթ ի վիւքէլաճաւ պիր գոմիսիօնը
մախսու թային էյլէմիշ տիր։ — Փարիզտէ
Մալիյէ Գօնֆերանսը իճթիմաւ էտիյօր վէ միւ-
գաքէրաթը փէք պաթի լիւր թագաւաւ իլէրի
կիտիյօր։ Միւգաքէրաթ տահնա զիյաւնէ Գօնֆե-
րանսըն թաքսիմ օլունսնուղու աէօրթ չիւպէ-
կէրաւ իճրաւ օլունսնագաւ տըր։ Ճիւմաւ կիւն-
լէրի իճթիմաւը ումումիյէ հասը էտիլմիշ տիր։
Մուգարրէրաթ իթթիֆազը ւարա իլէ իթթի-
ֆաւ օլունսնալիլէճէք տիր։ — Պասրատտ ֆըր-
գա գօմանսանը միրալայ Ֆէրիտ պէյ վէ Պաս-
րատտ պուլունան Միւնթէֆիք միւթէսարըֆը
Պէտի Նուրի պէյ, աէօրթ էյիսաւը մէճնուլէ
թարաֆընտան Աշայիր քէօփրիւսիւ ճիւվարըն-
տա գաթիլ էտիլմիշ տիրլէր։ — Ատալար մէսէ-
լէսի հազգընտա պիր գալար իթթիֆազ էթմէք
սէլահիյէթի խարիճիտէ օլունսնուղունա տաիր ի-
թալիա սէֆրիւնիւն Լօնարա Սիւֆերա գօնֆե-
րանսըն իճրաւ էթտիյի թէպիլդի էվվէյճէ հազ-
մըլ իտիք, պու խուսուստա իթալիա հիւքիւ-
մէթի խտիաւ էտիյօր քի թիւրքիա հալա թա-
րապուս վէ Պէնդաղիյի թալիլիյէ էթմէմիշ
տիր։ Հէր նէ գատար օրտտաքի մէմուրիյն ի
ասքէրիյէսիւնի ալլ էթմիշ օլունսնուղունա պէյան
էտիյօր իսէ աէ, պու իթալիա հիւքիւմէթիւնճէ
գանաթպալիւ կէօրիւմէմիշ տիր։ Պիւնսէն-
ալէյ իթալիա Լօզան անսնամէսի մուճէ-
պիւնճէ թահթը իշլալընտա պուլունան 12 ա-
տալարը բէհին հալիսաւ սագլայաճազ տըր։
Շու հալտէ մէզքիւր ատալար մէսէլէսի անճազ
իթալիա վէ թիւրքիա պէյնիտէ թէսվիյէ օ-
լունսնալիլիւ սաիր տէվլէթլէր մէզքիւր ատա-
լարա միւտալէլէ էտէմէզ վէ Եունանիսթանա
տաիր թէրքիւնէ գարար վէրէմէզլէր։ — Սիւ-
րիալըլարըն Գօնկրէսի փարիզտէ, Զօհրավի
էֆ. Նին Նութզը իթթիթահիյէսիլէ քիւլաւ
էտիլմիշ տիր։ Նութզունտա Զօհրավի էֆ. Ա-
րապ-թիւրք գալմարընըն միւնսնուղաթը
գալիյէսիստէն պահա էտէրէք, թիւրքլէրլէ
ֆէվզէլատէ սըզը պիր սուրէթտէ թէչիլքի
մէսաի էթմէք լալըմ իտիլիսի պէյան էթ-
միշ տիր։ Եէմէն վէ Բրազ Արապ բուէստը
պու գօնկրէսի քէստի Նամլարընա սէօզ
սէօլէմէյէ հազգլարը օլունսնուղըն պիլտիր-
միշ տիրլէր։ — Թանիս գալէթասընըն ի-
թիլպարընա Նազարէն Պէյրուլ վալիսի Հա-
զիմ պէյ իսթիֆա էթմիշ վէ մագամընա Հալէպ
վալիսի Ալի Միւնիֆ պէյ թային օլունսնուղ
տըր։ —

Հալէպ վէ Էնգարէ վիլայէթ մէճլիսի ու-
մուլիլէրի քիւլաւ էտիլմիշ տիրլէր։ — Հալէպ
վէ Իսքէնտէրու Նարասընտա շմէնսըֆէր ին-
շաթընա միւգալէրէթ օլունսնուղ տըր։ —
Մէճլիսի մէպունան ինթիֆապաթընա, ան-
քէրլէրլէն թահթը սիլահտա պուլունսնուղարը
միւտալէթճէ միւգալէրէթ օլունսնագաճազ տըր։
— Ղարա օրտուսնու գօմանտանը ճալիտ փա-
շա, մայէթիսաւ պիր թագըմ իւմէրա ի աս-
քէրիյէ պուլունարազ շէհրիմիզէ միւլաւէլէթ
էթմիշ տիր։ — Խարիուլ վալիսի ճէտիսի
Բիւզգիմ պէյ մահալը մէմուրիյէթիւնէ ազիմէթ
էթմիշ տիր։ — Փօսթա վէ Թէլէզրաֆ Նէզա-
րէթի, մէմալիք ի Օսմանիյէ տախլիլիտէ փօս-
թա իլէ Նուգուտ իրսայընը թէսիլ էթմէք ի-
շիսն հէնի պիր հէվալսնամէ ուսուլու գապուլ
էթմիշ տիր քի թէքուզ իպթիտաընտան իթի-
պարէն թաթպիզ օլունսնագա տըր։ Ուսուլը
մէզքիւր մուճիպիւնճէ, 100 դրշ. լըզ Նամա մու-
հարէր Եալսուտ դայր ի մուհարրէր փօսթա շէք-
լէրի վէրլիլէն ֆարա մուգալիլիտէ էֆիւսը
էհալիյէ իթա օլունսնագա։ Պունա հէվալէնամէ
սէնիլիպ 100 դրշ. տան Եօզարընը Եօզ տըր։
Պու հէվալէնամէ փարա կէօնաթիլմէք իսթէ-
նիլէն առէմէ Եօլանսըղընտա մէրդուս փօս-
թալանէյէ կիտիպ էյէր Նամա մուհարրէր սէ-
յիլ իսէ՝ տէրհալ պաշգա պիր մուամէլէսի օլ-
մայարազ փարալը թահալի էտէճէք տիր, էյէր
Նամա մուհարրէր իսէ ֆօսթալանէ մէրգուլըն
այնի առէմ օլունսնուղ գանի օլմաթըգա փա-
րա վէրմէյէճէք տիր։ Շայէտ հէվալէնամէլէր
զայ օլունսնա սահիպի հիլ պիր շէյ թալէպ է-
տէմէյէճէք տիր։ — Համիսիյէ գրուազէօրի
պիր իսիսն պասսըրմագ մագսատըլլա Աճէմ
քէօրֆէլիւնէ կիթմիշ տիր։ — Իսթանպուլ վէ
Սօֆիա արասընտա Գօնլիսնիսիսի թրէնլէրիսի
ամէտ ու շէտի հազընլարտա պաշլայաճազ
տըր։ — Սօֆիատա վազը օլան հարէքէթ ի
արզտա, Օսմ. էսիլլէրի էփէյի հարարըզ կէօս-
թէրմիշ վէ էփէյի մուամէլէթ էթմիշ տիրլէր։
— Մըսըր Օսմ. գօմիսէրի թէգալու էտիլմիշ
օլունսնուղ տըր։ — Տօյլէ Պանիսան հիւքիւմէթ 200,000
լիւր իսթիլլարազ ագտ էթմիշ տիր։ — Հինսիս-
թան Հիւլալը Ահմէր հէյէթի իսթանպուլտան միւ-
ֆարազաթ էթմիշ օլունսնուղ Մըսըր թարիգիլէ
հիստիսթանա կիթմիշ տիր։ — Թէհրան սէ-
ֆարէթիւնէ Սատրէտտիս պէյ թային օլունսնուղ
տըր։ — Ալման օրտուսնուտա միւլազէմէթ

էթմէք իւզրէ 250 զապիթ Ալմանիայա իզամ
օլունաճագար տըր: — Ինքինս զազէթասը
տինէ գարչը պիր մէզալէ նէչը էթմէք թէօհ-
մէթլիլէ թաթիլ օլունմուշ տըր: — Վիւայէթ-
լէրտէն կէլէն խապէրլէրէ կէօրէ պազը մահալ-
լարտա ճէվիզ վէ հոռմուրթա ճէսամէթինտէ
թօլու նիզուլ էտէրէք էփէյի հայլան, մահ-
սուլաթ թէլէֆինէ վէ խանէլէր հէտմինէ սէ-
պէպ օլմուշ տըր:

ԽԱՐԻՃԻ

Պաշխարիս Սըրպիսքան վէ Եռնան միւնա-
սէպարը.— Սըրպիսթան հիւքիւմէթի Պուլղար
հիւքիւմէթինէ պիր նօթա թագաթմ էտէրէք
մէյտանը հարպտա պուլունան ասաքիրին իքի
թարաֆճա տա թէրիսինի վէ անըն ըռապ տէ-
րէճէսինէ թէնզիլինի թէքլիֆ էյլէմիշ խոր:
Պուլղարիս Սըրպիսթանըն պու նօթասընա
վէրտիյի ճէվապի նօթատա՝ Սըրպիսթանը
Պուլղարիսթանա գարչը սու ի նիյէթ փէրվէր-
տէ էթմէքլէ վէ մահզա պունուն իչին Եռ-
նանիսթան իլէ իթթիֆագ էթմիշ օլմալլէ իթ-
թիհամ էտիյօր: Ասաքիրին տաղըմասընը
գապուլ, ֆագաթ իթթիֆագ մուհալէնսի մու-
ճէպինճէ միւնագի ին ֆիհ օլան արաղլինին հալլ
ը իթթիլաֆա գատար Սըրպ-Պուլղար ասաքի-
րինին իշղալը միւշթէրէքի ալթընտա գալմա-
սընը, մէզքիւր իթթիֆագ մուգալլէնսա-
մէսինին անքեամը վէ թարաֆէյին պիր հաֆ-
թա գարֆընտա թագաթմ էտէճէքլէրի մուհ-
թիլէրլէրին միւշթէվիլաթը տաթիլսինտէ՝ Բու-
սիանըն հաքէմլիլինի Պուլղարիսթանլէ պիր-
լիքտէ գապուլա բաղի օլմասընը թէքլիֆ է-
տիյօր: Պու ճէվապի նօթանըն միւշթէվիլա-
թընտան սուրէթ ի վաղընէտէ անլաշըլտըղընա
նազարէն Պուլղարիսթանըն կէրէք թէրիսի
ասքէր վէ կէրէք Բուսիանըն հաքէմլիլինի
գապուլ էթմէք մէսէլէսինտէ թէազըպ էտէճէյի
մէսլէյի թային էտէճէք օլան՝ իքի հիւքիւմէթ-
լէր արասընտա էվլէլճէ գապուլ օլունմուշ օ-
լան իթթիֆագ մուգալլէնսամէսի տիր: Պու
թէքլիֆաթ Սըրպիսթան թարաֆընտան ըէտտ
օլունմուշ տըր: Հիւքիւմէթ ի մէզքիւրլէրին պու
րէտտի Պուլղարիս թարաֆընտան թարաֆէյն
արասընտաքի միւնասէպաթը արիվլօմաթիլի-
յէնին սօն սահվէսի մազամընտա թէլազգը օ-
լունմագտա, վէ արթըզ Պուլղարիսթանըն իս-
թիմալը սիւհա մէճպուր օլաճաղը պէյան է-
տիլմէքտէ տիր: Վէ հաքիգաթէն տէ ճէնէրալ

իվանօֆըն թահթը զօմանտասընտա 70,000 վէ
ճէնէրալ Սալօֆըն թահթը զօմանտասընտա
խսէ 127,000 րատալէսինտէ պիր գուվլէ ի առ-
քէրիյէնին Սըրպ հուտուտունա սէվզ օլուն-
տուղու տաթի անլաշըլմագտա տըր: Սըրպիս-
թան վէլի ի անտը իսէ իւքիւպտէքի Սըրպ
գարարկէահը ումուրիսինէ ազիմէթ էյլէմիշ
տիր: — Քէզալիք Եռնան հիւքիւմէթի տաթի
Պուլղարիսթանա թէրիսի ասքէր մէսէլէսինէ
տաթի պիր թէքլիֆտէ պուլունմուշ իսէ տէ,
Պուլղարիսթան պու թէքլիֆէ գարչը հաղըր-
լամը իտիյի ճէվապտա մուհարէպէնին պիրինճի
տէվրէսինտէ Պուլղար ասաքիրի թարաֆըն-
տան գապթ էտիլմիշ իքէն, մուհարէպէնին ի-
քինճի տէվրէսինտէ Եռնանըն պիր ուտուլը
միւնաֆէրիտէ իլէ հիւճիւմ վէ գապթ էյլէտիլի
մէվպիլէրին տէրալ Պուլղար—Եռնան ասա-
քիրինին իշղալը միւշթէրէքի ալթընա կէլմէսի
շարթըլա, թէքլիֆի մէզքիւրի գապուլա հա-
ղըր իտիլինի պէյան էյլէմիշ տիր:

Սուլի Գօնֆէրանսը.— Լօնտրատա ազտ օ-
լունան սուլ հօնֆէրանսընտա մուհարիպ
տէվլէթլէրին մուրախիսալարը մուգատտէմաթ
ը սուլիլլէ մուգալլէլէնամէսինի իմլալամը ի-
տի իսէլէր տէ, մուգալլէլէ ի մէզքիւրլէրի չիմ-
տիյէ գատար մուհարիպ հիւքիւմէթլէրտէն հիշ
պիրի թաստիգ էթմէմիշ իտի: Սըրպիսթան
հիւքիւմէթի մէզքիւր մուգալլէլէնամէսի թաս-
տիգ էտէրէք Լօնտրատա պուլունան մուրախ-
իսալարընա կէօնտէրմիշ տիր: Լօնտրա Օս-
մանլը սէֆիրի օլ պապտէ Պապը Ալիտէն սէ-
լահիյէթ ի թամմէ թալէպ էյլէմիշ, վէ Պապը
Ալի սէֆիրի միւշարիլէյհէ սէլահիյէթ վէրիւր
վէրմէզ, իքի հիւքիւմէթ մուրախիսալարը ա-
րասընտա մուգալլէլէնամէսին մուսատագ
նուսիլէրի թէաթի օլունաճագ տըր: Պու
սուրէթլէ միւթթէֆիգ հիւքիւմէթլէրտէն մու-
գալլէլէյի էն էվլէլ թաստիգ էտէն Սըրպիս-
թան հիւքիւմէթի օլմուշ տըր: Գօնֆէրանս
սօն իճթիմաթնտա Արնալուտուղըն հուտուտը
ճէնուպիլէսի մէսէլէսինին թէտգիլի իլէ մէշ-
ղուլ օլմուշ իսէ տէ, սիւֆէրատան պաղըսը պու
պապտէ տէվլէթ ի մաթպուլալարընտան հէնուլ
թալիմաթ ալմամը օլտուգարը իչին հիշ պիր
գարար վէրիլմէմիշ տիր: Գօնֆէրանս Ասրի-
աթիք տէնիլիտէ Սըրպիսթանա վէրիլէճէք
օլան մախրէճ ի թիւճճարիսին ճիհէթ ի հուգու-
գիլլէսիլլէ տէ մէշղուլ օլմուշ տըր:

Փարիզ մալիյի գօնօսիօնը.— Փարիզ մալիյի

գոմասիօնը ազատ ը իճթիմա էտէրէք գոմասիօն նիգամնամէ ի տախիլիսի միւզաքէրաթըլլա մէշղուլ օլմուշ, վէ գոմասիօնըն պիւթիւն գաւարաւարընը էքսէրիյէթ ի արա իլէ տէյիլ, իթ-թիհատ ը արա իլէ վէրմէքլիյի գապուլ էյլէմիշ տիր: Գօնֆէրանսըն մէթալէպ ի նագտիյէ գօմիթէսինին իճթիմաընտա գօմիթէսինին ըէիս ի սանիսի օլան Բուս մուրախիսսը Մ. Բաֆա-լօվիլ ուզուլն պիր նուլթի իրատ էտէրէք ան-տէ մուհարիպլէրտէն հէր պիրինին քէնտի մէթալիպինին, վէ տիւշար օլտուղու խասարաթ վէ զայաթըն միգտարընը հապի պիրէր լիսթա վէրմէլէրինին թազալիյէ վէ թագմինաթ ը հար-պիյէյէ թարաֆտար օլտուղուըն պէյան էյլէմիշ տիր:

Միւրքենիվի. — Սըրպիսթան հուտուտընա կէճնտէրիմէքտէ օլան Պուլղար ասաքիրի ա-րասընտա պիր իսեան զուհուր էթմիշ իսէ տէ մուվաֆադիյէթլէ պաստըրըլա պիւթիշ տիր: Սըրպ-Պուլղար հուտուտընըն իւշ միւլթէլիֆ ճիհէթինտէ Սըրպլարա Պուլղարլար արա-սընտա միւսաստէմէլէր վուզուլա կէլմիշ տիր: Սըրպլարտան պիր ինթիյաթ զապիթիյէ իքի նէֆէր թէլէֆ, պիր ինթիյաթ զապիթի մէճուհ օլմուշ տիր: Պուլղարլարըն զայաթը մալիւ տէյիլ տիր: — Եունան գրալը Կիրիա վալի ի ումուլիսի Տիրաղուլիսին Մաքէտօնիա վալի ի ումուլիլիյինէ թայլինին միւլթէզամմին իրատէ նամէյի թաստիք էթմիշ տիր: — Ալմանիա իւ-վէրաթօրը Կօյսօմըն 25ճի սէնէ ի տէվրիյէ ի ճի-լուսը միւնաստէպէթիյէ Պէրլինտէ ազիմ չէն-լիքլէր իճրա օլունմուշ տըր: Պու միւնասի-պէթլէ Ավսթրիա փարլամէնթօսընտա իճրասը միւնամմէմ օլան նիւմայիլէր Սլալ ֆըրգալա-րընըն միւմանաթըն տօլայըսըլլա վուզուլ պուլ-մամըլ տըր: — Վէնէպլէու ֆէթրսպուրկա ա-զիմէթ էթմիշ տիր, — Միւլթէֆիլլէր արա-սընտա պիր մուհարէպէ վուզուլինտէ Բուսա-նիա պիթարաֆըլընը մուհաֆազա էտէճէք ի-սէ տէ պուլնա մուգապիլ Պուլղարիատան պիր թագըմ հէնի մէվզիլէր թալէպինտէ պուլու-նաճագ տըր: — Ավսթրիա էրքեան ը հարպիյէ ըէիսի վէ ճասուլար գրալը Ալֆրէտ Բատիլ Մայիս 24 աէ Վիէննատա ինթիհար էթմիշ տիր:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Պօղոս Նուպար փաշա Լօւ Լիպի Ֆրանսըզ-ճա զաղէթայա իրսալ էթմիշ օլտուղը պիր մէք-թուպընտա, մէքթուր զաղէթանըն թիւրքլէր

ալէյհինտէ օլան նէշրիյաթընը թատիլ էտէրէք տէյօր քի, իսլահաթ մէսէլէսի իչիւն թիւրքլէր վէ էրմէնիլէր արասընտա հէկեանէ ինթիլաֆ գօնթրօլ մէսէլէսի տիր: Բէզա Պօղոս Նուպար փաշա էրմէնի հէյէթ ի մուրախասըն ըէիսի հա-լընտա ըէսմէն պէյան էտիյօր քի, Բուս հիւ-քիւմէթինին թէշէպպիւսիւ իւզէրինէ, տիւվէլի մուազզամա էրմէնիսթանտա թաթպիգ օլունա-ճագ իսլահաթ հագգընտա Տէրսաստէթ սիւ-ֆէրասընա թալիմաթ վէրմիշ տիրլէր: Էսաս ը միւզաքէրաթ Պօղոս Նուպար փաշանըն հագըր-լամըլ օլտուղը իսլահաթ լաիհասը օլաճաղը զանն օլունույօր: — Լօնտրատան վէրիլէն պիր խապէրէ կէօրէ Խնկիլիզ հիւքիւմէթի տախի էրմէնիսթան իսլահաթը հագգընտա Բուս հիւ-քիւմէթինին թամիմէն իրսալ էյլէմիշ օլտուղը պէյաննամէսինին ախզ էթմիշ տիր: Բուս հիւ-քիւմէթի էրմէնիսթանտա ժանտարմա թէշքի-լաթընըն Խնկիլիզլէր հէտինտէ զալմասընա մուվաֆազաթ էթմէքլէ պէրապէր, պիւթիւն վիւայէթլէրտէ փէք վասի պիր իսլահաթըն թաթպիգ օլունմասընը չարթ գօյմուշ տըր: — Բուսիա Տիւմասընտա Բուս մէպուսլարտան պիրիսի իլէ էրմէնի մէպուսլարտան Պ. Միւլի-քով, Բուս հիւքիւմէթինին էրմէնի մէսէլէսինին հալ էթմէք իւզրէ տէր հալ միւտախէլէ էթ-մէսինին իրատ էթտիքլէրի նուլթըլարընտա թա-լէպ էթմիշ տիրլէր: — Պաշգա պիր խապէր, Բուսիանըն տիւվէլ ի մուազզամայա վէրմիշ օլտուղը պէյաննամէնին թիւրքլէր նագարընտա էնէմիյէթինին գըրմագ իչիւն Ալմանիա հիւքիւ-մէթի պազը թէշէպպիւսաթտա պուլունմըլ տըր: Գահիրէտէ պիւլճիւմէ Զայ կուսակցութիւնլար թարաֆընտան պիլիթթիֆագ թէրթիւլ օլունան Ֆրանսըզ, իթալիան, Սիւրիալը վէ էրմէնի տօգուլ խաթիւպլէր էրմէնի մէսէլէսի հագգըն-տա իրատ ը նուլթի էթմիշ վէ աթիտէքի գա-րարլար իթթիխազ օլունմուշ տըր: 1. Պիւ-թիւն Զայ կուսակցութիւնլար էրմէնի մէսէլէսի էթրաֆընտա պիլ ինթիֆագ ճէհտ ու զայրէթ էտէճէքլէր: 2. Տիւվէլ ի մուազզամայա էվրօ-փա գօնթրօլընըն լիզուլմը վէ աքսի թագտիր-տէ սիյասի միւշքիլաթ զուհուրը մէօնթէմէլ օլտուղու պիլտիրիլէճէք տիր: 3. էրմէնիսթան-տաքի գըթալ վէ էմիլիյէթսիլլիքտէն տօլայը հիւքիւմէթին լագայտիսինէ գարըն փրօթէսթօ օլունաճագ տըր: Կաթողիկոս հագրէթլէրինին, Զարա թէքրարէն պիր մուրախիսա հէտիլլէ պիր մէքթուլ իրսալ էտէճէյի ֆէթրսպուրկ-տան պիլտիրիլմէքտէ տիր:

ՓՐՕ. ՃԵՄԱԱԹԸ

Պատ. Գ. Մընչորեան թարափընտան հազըւյօր քի Մր. Կուստէլ Մարաշ գուրպինտէ Շիվիլիկի գիյարէթ էյլէյիւ 200 քիշիյէ վաղ, աչաի րուպպանի վէ վաֆթիդ խըղմէթ-լէրի իճրա էյլէմիշ, օրատան Անտէրունա կի-տիւ 12 ասքէրլէր վէ էթրաֆտան կէլէն 100 գատար էհալիյէ վաղ էյլէմիշ: Ավտէթտէ Աղ-գըթ գալէսինի գիյարէթ էյլէմիշ տիրլէր: Պու գալա Գարս, Կէպէն, Կէօքսիւն, ճատտէլէրի իւ-զէրինտէ վէ Էիւքսէք ուչըում գայա իւզէ-րինտէ թաշ տիվարլար իլէ Էաիլմը վէ գա-փու իւզէրինտէ պիր Խաշ իշարէթի վար իմիշ: Գալանըն էօնիւնտէ Տավուտու տէնիլէն էրմէ-նի չատըր նիշին էհալիյի տաիի գիյարէթ էյ-լէմիշլէր: Պունլար գըշը Գարս թարափընտա, Էազը պու Էալլալարտա կէշիլէն օգունագ պիլ-մէզ, չօպան, ավճը պիր էհալի իմիշլէր: Մուախ-իւլէն պուրալարը Փասթէօր Լօման վէ Տօգ. Շէֆէր վէ Միս Բօնըր տաիի գիյարէթ էյլէ-միշլէր: Բահնիւնա ճընճը նօմէրօսընտա «Շիվիլ-կիտէ Զիւլիլգար գատէ Հաճի Պէկ նամընտա պիր չադի զուհուր էյլէտի» տէյու Էազըլմը իտի: Պու մէքթուպտա՝ պու պիր սու ի թէ-ֆէհիւմ օլուպ մէքքիւր Հաճի պէյին ումում էհալի թարափընտան սէվիլմիշ, քիմսէյէ զի-յանը օլմայան էյի պիր առէմ օլտուղը տաիի պիլտիրիլիյօր քի պամէսէրրէթ տէրճ էտիյօրըզ: — Պաղչէճիք մէքթէպ ի ալիսի սէնէվի գիյ-նէթլէրի կէլէն հաֆթա իճրա օլունմուշ վէ 25 միւնթէշիլէրէ տիպլումա իթա էտիլմիշ տիր: Միւնթէշիլէրտէն Վ. Գօնտաեան, «Միլլէթլէրին թէրագըըսընտա ախլագի գուվվէթ», Ն. Սա-գաեան, «Տիւնեանըն Էէտի աճայըպաթը», Տէր. Գալուստեան, «Աթինա, Բօմա, Գուտսը Շէրիֆ» վէ Խ. Հիւսիսեան, «Իսթիգպալըմըզ» սէրլէվ-հասը իւզէրինէ նութգլար իրատ էյլէմիշլէր: Բէիս Մր. Մադնօթըն մէքթէպին ասըլ մագ-սէտի իւզէրինէ նութգլ էյլէմիշ, քէզա հազը-րունտան Ա. Պատուրեան սապըզ մէզունլար թարափընտան, Գաթօլիք վարդապիտի վէ Տօգ. Ա. Ս. Նազգաշեան նութգլար իրատ էյ-լէմիշլէր տիր: Վեր. Յ. Գ. Գրիգորեան էֆ. ին մախտումը Վահրամ Գրիգորեան էֆ. տաիի Պաղչէճիք մէքթէպի ալիսինտէն միւնթէշի օ-լարագ տիպլումա ախլ էյլէմիշ տիր: — Պաղ-չէճիք Ֆաւր օղլանլար մէքթէպի զիյնէթլէրի տաիի Յունիս 11տէ իճրա օլունմուշ վէ հա-

զըր օլան պէօյիւք գալապալըզ դայէթ խօշ թէէսիրլէր իլէ այրըլմըլար տըր: — Բօպէրթ գօլէճին սէնէվի զիյնէթլէրի տաիի Յունիս 18 ինտէ Ամէրիգա սէֆիլի Մր. Բօգհիլլ րիյասէ-թի թահթընտա իճրա օլունմուշ տըր: Պու սէ-նէքի 22 մէզունլար, 6 էրմէնի, 2 Պուլղար, 12 Բոււմ, 1 Աճէմ, 1 Բոււս, 1 Եհհուտի, 1 տէ-լէնի իտիլէր: Պու սէնէ Բօպէրթ գօլէճին թէէսիրին 50 ինճի սէնէ ի տէվրիյէսի իճրա օլունագազ իքէն մուհարէպէ սէպէպինտէն կէ-լէն սէնէյէ թէէլիլ օլունտու, զիրա մէէզուն-լարտան չօղու Պուլղար վէ Բոււմ օլուպ հազըր պուլունամայաճաղլար իտի: Մէշուր րէսսամ փրօֆ. Վարնէ, փրօֆ. Մէլինճընըն թասվիրինի էլ իշի օլարագ Էաիմըլ օլուպ՝ գօլէճէ հէտիլէ էյլէտի, պու թասվիր չօգ պղըլլար իլէ գա-պուլ օլունտու: — Մէքէզի թիւրքիս գօլէ-ճի սէնէվի զիյնէթլէրի տաիի իճրա օլունուպ Յունիս 15տէ Խարփուլ գօլէճի փրօֆէսօրա-ընտան Վօրքերեան էֆ. թարափընտան մէ-զունլար վազը իրատ օլունմուշ: Յունիս 16տա Էարըլլար վէ միւսապագալար իճրա օլունմըլ, Յունիս 18տէ իսթապ միւսապագասը վէ 19տա տիպլումա իթասը զիյնէթլէրի իճրա օլունտըր: — Թէքթուր տաղը վաիդի Պատ. Մանուկըն գէվճէսի օրատա պիր մէքթէպ քիւշատ էտիպ 51 գատար չայիրտլէր թալիմ էթմէքտէ տիր, օլ պիր մահալլէտէ տալի Գօզմանեան էֆէն-տինին թահթը իտարէսինտէ 50 չայիրտլէր թալիմ օլունմագտա տըր: Հէր իքիսի տէ թէպրիքէ չայան պիր մուվաֆֆագիյէթ տիր:

Սօս խապիլիք. — Հաճի Ատիլ պէյ Անատու-լու իսլահաթընա վէ Հիւսէյին Հիւմի փաշա Սիւրիայա միւֆէթթիլ թային օլունմուշ տըր-լար: — Ֆրանսա րէիո ի ճիւմհուրը վէ խա-րիճիյէ նազըրը Լօնտրայա միւվասէլէթ էտիպ չօգ տէպտէպէ իլէ գապուլ օլունմուշլար տըր: — Սըրպ վէ Պուլղար պաշ վէքիլլէրի ֆէթըրգ-պուրկա ազիմէթ էթմիշլէր: — Գօշանիյէ Էազըն պիր Էէրտէ Պուլղարլար սիւնկիւ իլէ հիւճիւմ էյլէմիշլէր: Սըրպլար 19 մադթուլ վէ պիր չօգ սիլահ պրագըզ պաշմըլար տըր:

Միւսիւր ի մէսուլ վէ տանիպ ի խմիյազ
Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՔԵՇԵՐԵԱՆ ՄՍԵՐՊԱՆՍԸ

Տէրխասեք, Մահմուտ փաշա, Բիւրճի խան Եօ. 32—34